

LITIR

AIR

CEUD-THUIS

A'

CHREIDIMH CHRIOSDUIDH.

Digitized by the Internet Archive
in 2013

x

LITIR

109

AIR

CEUD-THUIS .

A'

Chreidimh Chrìosduidh,

SGRÌOBHTA LE

HANNAH N'IC-NA-CEAIRD,

(Nighean is sine a Cheart Urramaich Sir Iain Mac-na-Ceaird, R.)

A BHASUICH AIR AN 22 DO MHAIGH, 1818,

AGUS

AIR A H-EADAR-THEANGACHADH GU GAELIG,

LE

IAIN MAC-NA-CEAIRD,

'AN RAINEACH.

“ Chriochnaich mi mo thuras,
Ghleidh mi an creidimh.”

2 TIM. iv. 3.

Dun-cudainn :

CLO'-BHUAILTE AIRSON AN EADAR-THEANGAIR,

LE RAIBEARD MEINNE.

1819.

MEARACHDAN A CHLO'-BHUALAIDH.

T. 11, S. 8, <i>airson</i> urrain,	<i>leugh</i> urrainn
— 19, — 8, — urrain,	— urrainn
— 19, — 13, — prhiomh,	— phriomh
— 26, — 11, — neo-h omasach,	— neo-chomasach
— 30, — 12, — cuimhicheam,	— cuimhnicheam

Entered in Stationers' Hall.

RABHADH

DO'N

CHEUD CHLO-BHUALADH.

BHA ban-sgrìobhair na litreach so, o aois a h-oige, comharaichte, le bla speisealachd do dhiadh'achd. Bha 'n t-eolas a choisinn i air a teagasgaibh, co math r'a coliontachd ann am mòran do nithibh measail eile, d'an t-samhladh a b'airde. B'e a mòr thoilinntinn ceud-thùis a Chreidimh Chriosduidh a mhìneachadh do'n oigridh, agus ghabh i toileachadh sònruichte ann an oileanachadh a braithrean 's a peathraichean. Dh'asluich aon d'an chaidh ainmeach fa dheire, mo chuigeabh nighean (a nis) oirre gu dùrachdach, i chur sios 'an sgrìobhadh a ni rinn i gu minic a mhìneachadh 'an cainnt. B'e co-dhunadh an iarrtais sin an litir a' leanas. Ge nach deach smuaineach riamh air a clo-bhualadh, tha mi ga mhothachadh orm fein mar dhleasnas a cuir an ceill, airson toileachais d'a cairdean, agus air son feum sluaigh eile. Fad rè a beatha, cha d'thug ni air bith uiread thoil-eachais do m' Nighinn ghradhaich ri maith a dheanamh; agus ma tha spioraid an t-sluaigh a dh'fhag sinn fiosrach air ciod a tha tachairt-air

an talamh, ni ise gairdeachas ann bhi fathast comasach air cuideachadh leis an fheum aca-san a dh' fhag i na deigh.

Bha ban-sgrìobhair mhòr-luachmhor na litreach so, rè mòran bhliadhnachan, anshocarach le cathachadh caithteach. Ann an dol mu'n cuairt mar bu ghnàth leatha, airson ghnòthaichibh diadhaidh agus mathasach, ghlac i gu mi-shealbhar fuachd air ceud mhios na bliadhna fa dheire, a mheudaich a h-euslainnt gu inbhe co mòr, 's gun d'fhairtlich i air seoltachd na'n leigh mburrach chliùteach a bha 'ga frithealadh rè a tinneis; agus an deigh cheithir mìosan do sheargadh mall, chrìoch i, as eug'ais a bheag de choslas spairn, air maduinn an 22 do Mhaigh (1818). Bu teagasg annsach leatha “ Gum b'fhearr *mair-neal* na bas *obann*, o'n bha è toirt cothrom do “ 'n fhìor chrìosduidh air math a dheanamh do “ shluagh eile, leis an eisiomplair strìochdta, “ agus dhiadhaidh, a dheasaicheadh è.” Anns a mhiann sin bha i toilichte, agus cha d'fhaillnich i riamh ann an cur air adhart, gach cothrom rachadh thoirt seachad mar so, a bhuil-eachadh air smuain co fìor mhaiseach agus oirdheirc.

Cha tuille 's mor è ri aireamh, nach fhac 'aon neach riamh a h-inntinn frionasach, ni mò chualas i riamh 'g radh ni sam bith reasgach no neo-mhothachail a thaobh caithe'beatha, no giùlain neach eile. Cha d'riinn i coire riamh lè a toil,

agus cha do dhearmad i math a dheanamh an nair a gheibheadh i 'n cothrom. A thaobh glòinead agus oirdheirceas a barailean diadhaidh, leig leis na leanas fianuis a thabhairt.

Cha b'urrainn neach saoghalta sam bith bhi na b'fhearr air ullachadh airson a chaochlaidh uamhasaich a dh'fhuiling i. Ach 's fheudar do 'n t-sàr chùis sin is aobhar do na h-uiread shò-lais da cairdibh brònach, an doilgheas a mhoth-aich iad antromachadh, airson na calldaich chudthromaich a dh'fhuiling iad.

IAIN MAC-NA-CEAIRD.

*Ormly Lodge,
Ham Common, Surrey,
27th May, 1818.*

}

RABHADH

DO'N

DARA CLO-BHUALADH.

'S AOIBHNEACH leam a chluinntinn, gu'n do thachair foillseachadh na h-oibre bige so an-deigh bais, r' a leithid do mhòr thaitneachd, gu'n deachaidh a cheana gairm air an dara clo-bhualadh. Cha b'urrainn, gu deimhin, ni sam bith bhi comasach air tuille luidheachd a thoirt do'n Ughdar na brath fhaotainn, le Diadhairibh ainmeil 'n an aidmheil, gun do leugh iad Litir mo Nighinn, " cha 'n ann a mhain le sòlas, ach *le leasachadh agus buannachd.*" Tha mar an ceudna na rùn-phairtichean a fhuaras o aireamh do shluagh urramach eile, (ata ri fhaicinn anns an Leasachadh), gu h-iomlan a' fìreannachadh foillseachadh Paipair nach do mhiannaiche airson a' chlà-chlair,* ach, ma thoilleas è a' moladh

* In the Christian Observer, No. XII. vol. 17, p. 819, it is well remarked, " That instructions for youth, written by the pen of a friend, *without any view to publication*, often partake of a tenderness and simplicity, which do not always characterise the writings of professed authors."

chaidh bhuileachadh air, no cuibhrionn riaghailteach dheth, bhiodh è coireach dhomhs a chumail air ais o'n chumanta. Tha ceuman air an gabhail gus an Leabhar ath-chlo-bhualadh 'n America, (far am bheil gach reusan ri earbsa gu'n gabhar ris gu math); agus gu eadar-theangachadh 'an càinainean coigreachail, mar obair coslach ri bhi taitneach do fhior chrios-duidhibh de gach aidmheil.

Ann's a chlo-bhualadh so tha comharan air an deanamh do na h-aitibh sin 'sa Bhiobal, far a' bheil na stèigh-theagaisg ainmichte r' a fhao-tainn; 's fheudar d'an toirt fa'near bhi na ghnathachadh taitneach do gach leughadair, agus na aobhar sòlais do na h-anshocaraich.

I. M'N'C.

Ormsly Lodge,
Ham Common, Surrey, }
25th July, 1818.

RABHADH

DO'N

T-SEACHDAMH CLO-BHUALADH.

Is cùis ro thaitneach do dh'Ughdar na h-oibre bige so, an deigh bais, gu bheil i mairsinn 'an gairm, mar leasachadh do na ceithir clo-bhuailtean a chaidh chlo-bhualadh 'an Lunduinn, chaidh aon eile chlo-bhualadh an Dun-eudainn, agus aon aig Caisteal nodha (Thyne); agus tha 'n seachdamh a nis teachd am follais o chlò-chlar Lunduinn. Ge do rùnaiche i amhain air tùs airson cuairt teaghlaich, tha 'n taitneachd a thachair rithe, gu h-ìomlan a fìrinneachadh a foillseachaidh. Gu deimhin tha 'n cusbair airson an deach a' deanamh suas, ag aomadh r' a toillteannas arduchadh, agus a' leasachadh ris an toradh a tha i toirt uaibe air na h-inntinnibh aca-san aig an robh cothrom air a leughadh.*

I. M·N·C.

Ormly Lodge,
Ham Common, Surrey, }
7th Jan. 1819.

* In the Christian Observer, p. 818, it is justly stated, "That there is a class of females, whose

SEALLADH COITCHIONN

DE

CHEUD THUIS A' CHREIDIMH CHRIOSDUIDH,

MAR A THA E MINICHTE 'AN LEABHAR

HANNAH N'IC-NA-CEAIRD,

AIR AN TEAGASG SIN.

Tha 'n tairbhe a tha ri fhaotainn o leughadh na h-Astharruing a leanas, minichte mar so, ann an Litir o Phears'-eaglais ainmeil gu Sir Iain Mac-na-Ceaird, sgrìobht' air a' 4mh là do mhios meadhonach an Fhogharaidh, 1818.

“Tha mi smuaineachadh da rìreadh, gu'n dearbh
“a leithid d' a shealladh coitchionn 's a tharruing
“thu suas gu bhi air ath-cheangaladh ri Leabhar

“power of benefiting their immediate connections,
“and ultimately Society at large, is often second
“only to that of mothers themselves, but whose
“duties have not, perhaps, been sufficiently noticed,
“in the exhortations which have been issued from
“the press, or been inculcated from the pulpit;—
“*We mean, the elder sisters in large families.*” Among other judicious remarks, on this subject, it is likewise observed, “That various circumstances
“often invest them with an influence, which, though
“*nominally* far less than that of a mother, will not
“unfrequently be found *practically* equal, or even
“greater.”

“ do Nighinn, na bheannachadh do mhòran ; do
 “ bhrìgh gu’n gairm è aire an leughadair ni ’s fhaigse
 “ na bhiodh a chor air mhughadh dòigh do na steigh-
 “ theagaisg fa leth a tha mìnichte ’s an leabhar, oir
 “ dh’fhaoda cuid diubh bhi air sealltuinn tharais
 “ orra, an uair a bhiodh iad air [an cur as an riagh-
 “ ailt ’an labhairt bhidheanta.”

1. Gur fheudar dhuinn geur-mhothachadh
 iomlan a bhi againn air truaili’achd naduir a
 chinne-daonna, mu ’n urrainn duinn an t-slaichte
 th’ air a h-ullachadh dhuinn le Iosa Criosd a
 dhlà-ghabhail d’ ar n-ionnsuidh gu trèibhdhi-
 reach, ni nach ’eil an sealladh Dhe mar lochd
 eatrom, *ach na thruaili’achd dhomhain*, a’ cu-
 mail air ais a chridhe o sheirbhis Dè, agus a’
 deanamh cleachdan na diadh’achd neo-tharbh-
 ach agus fadalach.

2. Nach e amhain gu bheil an duine, ’n a
 staid pheacaich ’s an àm, fuathach air co-roinn
 na co-chomunn diadhaidh sam bith a dheanamh
 ri Dia, ach gu bheil è brosnuicht’ le spiorad
 eas-umhlachd agus ceannairc ’n aghaidh a chru-
 thai’ear. Gu bheil moran dhiubhsan a tha dea-
 namh a ni ris an abrar *dleasnais mhodhannail*,
 nach ’eil ’ga ’n co-lionadh do bhrìgh gur iad
 aithntibh Dhè, na o mhiann co-lionta ’s dleas-
 nach na thoileachadh, ach an darna cuid o aobh-
 ar eigin fhein speiseil, na o uamhas cumhachd
 a tha fios aca nach gabh cuir an aghaidh.

3. Gun d'fhoillsich Dia gu minic 's an Sgrioptuir, nach ceaduich è air chor sam bith dhoibhsan a tha mar so air teicheadh uaith teachd 'na fhianuis ; agus gu bheil è fèumail do dhuine (cainnt fhreagarrach ar Fear-saoruidh a ghnàthachadh) “ *bhi air a bhreith a rìs,**” no 'm briathraibh an Abstoil Phoil, fas “ na chreutair nuadh, *” m' an urrain è dol a stigh do rioghachd Neamha.

4. Chum am mùghadh gnè'ail a thoirt gu crìch a tha mar so air iarraidh, 's eigin d' a chridhe gach neach tha 'n dèigh air slainte, bhi dealbhta gu domhain, trid cumhachd agus oibreachadh an Spioraid Naoimha, le geur-mhothachadh daingean air fheum iomlan air Fear-saoruidh, gu fhuasgladh o staid peacaidh agus truaighe.

5. Gu'n d' rinn ar Fear-saoruidh, le bhàs agus le fhulangas, dioladh airson peacaibh a chinne-daonna. Gu'n do gnàthaich è mar an ceudna, fhad sa bha è air thalamh, gach subhaile na 'n gloinead iomlan, agus gun cho-lion è toil Athar Neamhuidh, 'n a h-uil' fharsuinngeachd ; agus chaidh so a dheanamh, cha 'n ann amhain air-

* John iii. 3.—2 Cor. v. 17. By these expressions are meant, not a physical regeneration of the body, but a moral regeneration of the mind and heart, and a great and radical change in relation to every thing that is truly spiritual.

son eisiomplair dhuinne, ach le umhlachd-sa agus le uil' fhìrinnteachd iomlan, gum biodh aig gach neach a chreideadh ann còir air oighreachd Neamh.

6. Chum sinn bhi air ar n-aiseag gu caoimhneas Dhè a chaill sinn le peacadh, 's fheudar dhuinn cùl chuir r' ar n-uile mhuinghinn fèin, agus ri oibre math sam bith 's urrainn duinn a dheanamh, agus tàmh a ghabhail gu sònruichte agus gu saor air ar Fear-saoruidh, airson maithanas, slainte, agus gach tabhartas spioradail; air do na beannachdaibh sin bhi geallta do 'n fhìor aithreachan, gu sònruicht' trid Creidimh ann-san.

7. Gu bheil an creidimh a tha treoirachadh chum na 'n sochairean do mheas sin, gu h-uireasbhuidheach siolmhor d' a naomhachd cridhe agus beatha, agus is sè beo-thobar nan uil' oibribh; agus air an aobhar sin, nach 'eil aca-san a tha buanachadh 'am beatha pheacach agus aingidh a leantuinn, ciod air bith a ni iad aidmheil, an creidimh sin a tha 'n soisgeul ag iarraidh, ach amhain aithris eigin chealgach agus mhealltach dheth, nach buannaich dhoibh a bheag.

8. Gu'n coisinn fìor chreid'ach còir air uile gheallachan an t-Soisgeuil. Tha còir aig air Iosa Crìosd a mheas, cha 'n ann amhain mar Fhear-saoruidh pheacach 'an cumanntas, ach mar Fhear-saoruidh fèin, a bhàsuich, cha 'n ann amhain airson a chinne-daonna gu h-iomlan, ach

gu h-araidh air a shon fèin ; * agus o 'n àm sin foghlumaidh è sealltuinn air aghaidh gu Neamh, mar a chuibrionn agus oighreachd chinnte fèin.

9. Nach è ambain gu bheil aig creideas treibhdhireach 'an teagasgaibh an t-Soisgeuil, rùn gus gach dèagh-bheus agus ghràsan beatha chriosduidh thoirt seachad, ach gur è ambain an rùn a sdiùras sinn gu co-lionadh cothromach a dheanamh air uil' aitheantaibh Dhè, agus a ni ar coimhead gu h-èifeachdach o gheille do bhuaireachaibh sam bith d' am faod sinn a bhi 'n cunart.

10. Gur è 'n Tighearn ar Dia a ghràdhachadh le 'r n-uile chridhe, agus anam, agus inntinn, agus neart, a cheud aithne agus an aithne mhòr. Gum bu choir dhuinn Easan a ghràdhachadh a chionn gundo ghràdhaichè-san sinne 'an toiseach, agus gun robh è gu gràsmhor toileach air aon Mhac a thoirt seachad, gu fulang agus bàsachadh air ar son.—Gun dean an criosduidh trèibhdhireach a ta dealbhta leis a gheur-mhothachadh so, urnuigh ri Dia le dùrachd naomha,—a mholadh le taingealachd bheothail,—agus toileachas a ghabhail 'an oibre diomhair agus follaiseach na diadh'achd a rinn è orduchadh.

11. Gur i 'n ath aithne mhòr, ar coimhearsnach a ghràdhachadh mar sinn fèin. Gun gràdhach criosduidh a cho chriosdui'ean, air dhoibh

† Galat. ii. 20.

na h-aon seallaidh bhi aca,—na h-aon dòchais,
—na h-aon tograidh,—na h-aon ghràin do 'n
pheacadh, agus an t-aon Fhear-saoruidh ;—agus
gun dean miann maith a dheanamh, ullamh è
gu ciod air bith bhiodh ri fhaicinn reasgach agus
an aghaidh na muinntir sin nach 'eil nan Crios-
dui'ean a sheachnadh ; agus fòs air na h-uil'
aobhair a bhi flathail agus comhstadhach, sua-
irce, agus mathasach dhoibh.

12. Gur è creidimh an t-Soisgeuil an gleidh-
eadh is fearr an da chuid an aghaidh soirbh-
eachaidh agus amhghair ; agus gu bheil è ga 'r
deanamh comasach air na h-uil' uile thalmhuidh
is ro uamhannaich a cheannsachadh, am bàs
fèin.

13. Gu bheil sinn '*an soirbheachadh* gu mòr 'an
cunnart a bhuaireadh, ann bhi toirt barrachd
gràidh do shàimh na th' againn do Dhia.—Gu
bheil iadsan gu h-araidh a tha og agus beothail,
an uair a tha iad 'an cuisibh sealbhar, agus air
an toirt a steach 'an cuideachdaibh eatrom agus
gnàthaichte, a' ruith a chunnairt is mò a bhi air
an tarruing ann am fàochaig na h-amaideachd,
agus an ana-caitheamh, anns a' bheil uile bhrìgh
na diadh'achd coslach ri bhi air a slugadh suas.
Ach daighnichidh fìor chreidimh an t-Soisg-
euil an inntinn an aghaidh a leithid do bhuaire-
eachaibh, agus do 'n fhìor Chriosduidh sguiridh
iad a bhi nam buaireachan ìdir.

14. Gu bheil Creidimh an t-Soisgeul fritheilte

leis an toradh is mò beannachadh 'an amhgar. Ciùinichidh è falachd; beothaichaidh è toilinntinn, agus striochda; agus is cultaic dhaingean agus èifeachdach è 'am meadhon gach truaighe d' an urrainn an Criosduidh bhi 'n cunnart. Am bheil an Criosduidh fiorsraichte le tinneas? roí' bhlais è 'n t-àm anns an teich cràdh agus doilgheas gu bràth air falbh. Am bheil èclaoidhte le bochduinn? smuainichaidh è air an stòras a shealbhaicheas è air Neamh. Na chaill è caraid? seallaidh e air adhart ris an àm 's an tachair è ris a rìsd 'an comunn nan naomh 's nan aingil.—Agus anns gach truaighe, tha è tuigsinn 's a' creidsinn, “ *Gun oibrich na h-uile nithe le cheile airson a mhaith, agus gun oibrich amh-ghar eutrom dha nach 'eil ach rè sealain, trom chuidh trom gloire, a ta ni 's ro anabarraich, agus sior-mhaireannach.*” *

15. Gun caill ain bàs fein 'uamhann 'an cor an fhior chreid'ich.—Gu bheil iadsan a tha laidir sa chreidimh, ann an grad shealladh an deilbh bhàsmhor a bhi dealaichte, comasach air gloir a thoirt do Dhia, agus ag earbs' a eadar-mheadhonaireachd Chrìosd, gun eagal *an annabh* a chuir an lamhan a Chrutha'ear throcairaich sin a ghabh a cheana a steach iad, a dh'fhirinnich agus a naomhaich iad.

16. Gu bheil beatha shìth agus aoibhnais,

* 2 Cor. iv. 17.

agus bàs gairdeachais agus buaidh, crìoch nadurail beatha fìor Chriosduidh, annta fein, roghnichte ni's ro mhòr na ni sam bith is urrainn an saoghal so a bhuileachadh, gu neo-eismeach air luigheachd shiorruidh an luach-shaoi' reach, a th'air a ghealladh do 'n fhìor chreid'ach.

17. Nach urrainn duil bhi aig aitim fhann, cuartaichte le mòran bhuaireachan, a bhi beo osceann an t-saoghail, agus comhnuchadh a measg chusbairean neamhuidh, ach le urnuigh dhùrachdach agus ghleidhteach; ach gum faodar gach beannachadh spioradail sam bith* fhaotainn o'n Uile-chumhachdach, 'n uair a dh'iarrar iad le dùrachdas agus dian liosdachd.

18. Gur còir a chur ri urnuigh, meorachadh dichìollach a Bhiobail. Nach leoir a leugh troimhe, ach gum bu choir dha bhi *meòraichte gu curamach*.—Gu bheil mar an ceudna eisteachd ri Ministerean crabhach, tric leughadh leabhruichean diadhaidh, agus frithealadh riaghailteach air reachdan na Diadh'achd, na fheum mòr dhoibh-san le 'm b'aill leasachadh sealbhar sam bith a dheanamh 'am beatha spioradail.

19. Gur còir a chuir ri meadhona an leth a muigh dìchill na taobh a stigh. Gu bheil am fìor Chriosduidh a' deanamh stri ri creidsinn, agus Creideamh beo fhaotainn. Gu bheil e feum-

* It is not to temporal, but to spiritual blessings, that the real Christian aspires.

ail dha airson a ghnòthuich sin, teagaisg na dia-dh'achd a dheanamh nam steigh-theagaisg thrice a smuainteachaidh. Nach leoir smuaineach orra aig amabh sonruicht', ach a thricead 'sa smuainichear orra, bithidh an tuille toileachais air a ghabhail ann am meadhonachadh orra, agus is mò bhios an Crìosduidh a rìs air aomadh gu corionn a dheanamh 'nam breitheanachadh.

20. Gur còir do dheisciobluibh Chrìosd a thoirt fa'near 'an leithidibh sin do bhreithneachadh, cha 'n è a mhain ciod a rinn am Fear-saoruidh air an son, ach ciod bu chòir dhoibh san a dheanamh air son am Fear-saoruidh.—Gum bi 'm fìor chreid'ach treoraichte o sin chum beatha agus seanachas Chrìosd a leugh le mòr chùram, chum gum foghlum è uapa, cia math a dh'fheuchas è a thaingeachd d'a Shlanui'ear.—Nach bu chòir dail a chuir an aimsir fhrithealaidh a leithid do nithibh neo-chrìochnach car-tiota. Na 'n diultadh fear iarruidh na saors' an lamh sin a tha, mar gum biodh i sint' a mach gu ghabhail a stigh, faodai si gu luath (cha 'n 'eil fhios aigsa cia cho luath), bhi air a tarruing air ais gu siorruidh.—Nach 'eil ni sam bith 'san t-saoghal so, air son am b'fhiach dearmad a dheanamh air a leithid do Fhear-saoruidh, no tàir a dheanamh air a thairgsean gràs-mhor.

LITIR

AIR

CEUD-THUIS

A'

CIIREIDIMH CHRIVOSDUIDH.

SGRÌOBHTA GU

BAIN-TIGHEARN OIG, CATRIANA N'IC-NA-CEAIRD.

Ormsly Lodge, Oct 1817.

MO CIATRIANA GHRADHACH,

'S TEARC na nithe thug dhomh tuille toil-
eachais na fhuair mi o 'n mhodh air na ghabh
thus' agus do Bhraithrean 's do Pheathraichean,
gu riaghailteach ris na teagasgaibh a dh' oirip-
ich mi thoirt duibh air teagasg na Diadh'achd.
Bithidh an aire dhùrachdach leis an d' èisd thu
rium, an deagh-ghne a dh'fheuch thu ann am
meas mo chùisibh-se, agus an cridhealas math
leis na ghabh thu ni sam bith a labhair mi riut
mar achmhasan, cuimhnichte leamsa gu bràth le
taingealachd chaomhail. Nochd thu, beagan
làithean roimh so, a bhi togarrach gun sgrìobh-
ainn-se sios brìgh cuid de 'n chainnt sin a bh'

eadarinn, air a ni ro fheumail so ; agus leis an iarrtas so, aontaichaidh mise gu ro umhladh. Cha b'urrainn è teachd o d' thaobhse ach a mhain o dhùrachd thrèibh-dhireach air tuill' eolais ; agus ge d' tha mise fìor fhiosrach air mo neo-chomasachd fhein gu sgrìobh air a leithid do theagasg mar bu toil leam, gidheadh ; leis mar is urrainn domh a ràdb le firinn, mu 'n do ghlac mi am peann a' m' laimh, gun do ghuidh mi gu dùrachdach am beannachadh neamhuidh air m' oiripean fann, cha 'n 'eil mi gun dochuis gun bì iad uile an diomhanas.

Tha thu toirt fa'near gur è aon de m'prhiomh rùin a' sparradh air t-inntinn, le iomad co-riasanachadh agus smuaintean, an uachdaranachd a th'aig a ni ris an abrar Riaghailt Shoisgeulach na Diadh'achd, os-ceann gach seors' eile, agus mar an ceudn' a mhìneachadh dhuit, ciod i 'n riaghailt sin. Gheibhear innte mòran theagasgan dlùthaichte gu seolta ri chèile, agus ata uile r'am faicinn gu soilleir foillsichte 'san Sgrìobtuir.

'S è a cheud aon de 'na teagasgaibh sin, agus bunait chaich uile, truaili'eachd dhomhain agus olcas naduir a chinne-daoine. Cha 'n 'eil an teagasg so, an seadh, tha mi creidisnn, air aicheadh le neach sam bith ; ach tha na Searmo-naichean Soisgeulach 'ga mhìneachadh air mhughadh dòigh anns nach 'eil feadhainn eile a' deanamh. Tha è air a thoirt fainear le slugh

eile *mar ghaoid fhaoin*;—tha è air a chuir' an ceill leo-san *mar neo-ghloin dhomhain*; a' cumail air ais a' chridhe uile o Dhia, a ta ro chiontach, agus gu h-iomlan neo-leith-sgeulach na lathair. Tha'n duine co fad air aghaidh 'an staid naduir o Dhia ghràdbachadh os-ceann nan uile nithe, 's gur ainmig ni sam bith nach roghnaiche leis na Dia. Do'n aireamh is mò de'n t-saoghal, ciod an dleasnas is fadalaiche leo na urnuigh? Ciod an là is sgithiche na là na Sabaid? Ciod an ùine co fada ris an ùine sin a tha ga caithe' san tigh-aoraidh? Ciod na leabhraichean is neo-fheumaile na iad sin a ta seanachas m' a Dhiadbachd?

Os-barr air an fhuath agus air an easumhlachd so do'n chleachda chrabhach, no 'm briathran eile, do gach seorsa co-roinn ri Dia, tha, 'san duine pheacach, spiorad easumhlachd, agus ar-amach an aghaidh a Chrutha'ear. Tha è fìor gu bheil iomad neach de'n tha ainmichte an so, a' co'-lionadh iomadh dleasnais mhodhannail, agus co fada toirt geill d'a aithntean: ach cha'n 'eil iad a' toirt geill doibh *a chiunn gur iad 'aithntean-sa*. 'An labhairt gu coitchionn, tha aobhar eigin do chùram, toileachadh, no diomhanas, do fhein luidheachd, do aon seorsa no scors' eile, gu diomhair ga'n aomadh; no ma tha iad a' dioladh urram sam bith do Dhia idir, 's è eagal a chorruih a tha 'ga dheanamh. Cha'n 'eil iad a' toirt geill o mbiann ionraic dleas-

nach na thoileachadh, ach o uamhas cumhachd, a ta fios aca nach gabh cuir an aghaidh. A shamhuil sin, tha'n duine thaobh naduir, gur chunnal sam bith. Faodaidh an cionnta so bhi air a thoirt an aghaidh nan ciatach 's nam modh-annail, co math 's an aghaidh nan droch-mhuinteach 's na mi-naomha. Ni h-eadh, ach na Criosduidhean is ro ainmeile, ge nach è so an cliù ni 's fhaide, ni iad gu h-ùllamh aideacha gu'm b' è an cor roimh so. 'S urrainn doibh uile an t-àm a chui'neachadh 'n uair a bha iad gu freagarrach anns an staid a chaidh chuir sios an so. A nis o'n a rinn Dia gu minic innseadh 'san Sgrioptair, nach ceadaich è air chor sam bith na fhianuis, iadsan a tha mar so air teich-eadh uaith, uime sin leanaidh è, ma chaitheas sinn ar beatha agus ma bhàsuicheas sinn 'san staid so, gur fheudar dhuinn dol am mugha gu siorruidh; no, briathran an Fhir-shaoruidh fein a ghnathachadh, "*Mur beirear duine a rìs, nach fhaod e rioghachd Dhe fhaicinn.*"* Tha am mùghadh a ta ar Fear-saoruidh a' ciallachadh 's na briathraibh sin, air a chuir an ceill sa Bhìobal, fo mhòran shamhlachan agus ghnàth-fhoc-al, mar a ta "*A bhi ath-nuadhichte,† agus naomhaichte; ‡ bhi uchdmhacaichte do Theaghlach Dhe; §—gun bhi ni's fhaide fo'n lagh, ach fo*

* Eoin, iii. 3. † 2 Cor. iv. 16; Ephes. iv. 23; Colos. iii. 10. ‡ 1 Cor. i. 2; vi. 11; Rom. xv. 16. § Rom. viii. 15; Galat. iv. 5, 6; Ephes. i. 5.

ghras,* *dol thairis o bhàs gu beatha,† &c. &c.;*” agus tha Pol gu soilleir ag ràdh, “ *Mu tha* “ *neach sam bith ann an Criosd, gur creutair* “ *nuadh è;—chaidh na seann nithe seachad, feuch,* “ *rinneadh na h-uile nithe nuadh,*” ‡ a tha gu soilleir a’ ciallachadh, nach è a mhain gur fheudar d’an mhùghadh bhi mòr, ach gur eigin da bhi coitchionn, “ *Gum feum na h-uile nithe cinntinn nuadh.*”

’S è brìgh na cuid eile de’n Litir so, a chuir an ceill co soilleir agus phongail ’s as urrainn mi, cìod is ciall d’an chaochladh so. Gun deònaiche Dia gun tuig thusa, mo Chatriana ghrádhach, agus gach aon d’an Teaghlach d’am buin sinne, le fèin-fhiosrachadh, cìod a tha è ciallachadh; oir ’s fheudar dhomh a chuimhneachadh dhuit, mar bi a leithid do mhughadh air a dheanamh oirne gu leir, aig àm eigin d’ar beatha, tha sinn dearbh chinnte leis an Fhear-saoruidh fein, “ *Nach fhaod sinn Rìoghachd Dhe fhaicinn.*” §

Ann an cuir a mhughadh so an ceill, ’s è a cheud ni a dh’ainmicheas mi, gun cinn gach fìor Iompachan, ni ’s ro mhothachaile air fheum air Fear-saoruidh, na bha è riamh ròimhe. Ge d’tha na h-uile neach ullamh gu aideachadh iad fein a bhi nam peacaich, gidheadh cha ’n ’eil

* Rom. vi. 14.

† 2 Cor. v. 17.

† Eoin, v. 24; 1 Eoin, iii. 14.

§ Eoin, iii. 3.

iadsan a tha 'n staid naduir mothachail gu h-
iomlan air a' ni ris an dubhairt Pol "*aingidh-
eachd mhòr a pheacaidh*,"* ach tha gràs neamh-
uidh a' fosgladh ar suilean-ne 'san urram sin,
a' feuchainn duinn ar truilli'eachd dhomhain,
ga'r n-irioslach 'san duslach, airson ar n-iomad-
aidh eusontais, agus ga'r co'-èigneachadh chum
aideachadh, gu bheil ceartas 'sa bhinne tha ga'r
diteadh gu peanas sìorruidh. Oir dhoibhsan aig
a' bheil an suilean air am fosgladh mar so, a dh'
fhaicinn an ciont' agus an cunnairt, cinnidh an
Soisgeul na fhuaim aoibhneach, agus tha 'm Fear-
saoruidh gun amhuras luachmhor. 'S urrainn
doibh brìgh focail Phoil a thuigsinn, ag radh,
"*Gu bheil è meas na h-uile nithe 'nan calldaich,*
"*chum gun coisinn è Criosd, agus gum faighear*
"*ann-san è ; gum fhìreantachd fein aige, a ta o'n*
"*lagh, ach an fhìreantachd a ta tre chreidimh*
"*ann-san.*"† 'An àite am fiunnaireachd agus
an dearmad m' a Dhiadh'achd roimhe so,
's aoibhneach leo a bhi leughadh mu'n Fhear-
shaoruidh, a bhi smuaineachadh air-san ; a bhi
'g èisteachd ris na Searmainean sin d'an aobhar
è ;—agus 's è an ard thogradh agus miann is mò
dùrachd an cridheachan, gum biodh iad cead-
aichte air tuill' eolais, agus co-chordadh ion-
mhuinn a dheanamh ris.

Agus an so bheirinn fa'near ni araidh 'san

* Rom. v. 13.

† Philip. iii. 8, 9.

Riaghailt Shoisgeulaich, a bha minichte gu math le Mr Gandy, * 'an aon d'a Shearmainibh, agus a chuala mi gu tric ainmichte le Olladh Bochanan, † agus le Searmainaichean eile d'a sheorsa. Tha mi ciallachadh, eadar-dhealachadh fìreantachd ar Fear-saoruidh 'an gnìomh agus 'an irioslachd. A bhàs agus fhulangas o ni ris an canar 'umhlachd iriosal. Leo-san rinn è rèite airson ar peaca-ré; ach tha fios agad nach è a mhain gun bhàsuich ar Tighearn am feadh a bha è air an talamh, 's gun d'fhuiling è roimh a bhàs mòran craidh, ach gun chaith è a bheatha gu ro chliù-thoilltinneach, cho-lion è gach uil' fhireantachd, agus ghnàthaich è gach deagh-bheus, 'nan uile ghloinead agus fharsuingeachd. A nis dh'innseadh searmonaiche modhannail dhuit, gun d'rinn è so, a mhain, chum gum fagadh è eisimplair dhuinne a cheumnan a leantuinn; agus gun teagamh, b' è so aon chrìoch a bh' aige san amharc, ach cha b' i a chrìoch shònruichte, no araidh. Tha na Sgriobtuirean ag innseadh dhuinn, *“gun d' rinn e umhlachd air ar son; †* *“gun do cho-lion è gach uil' fhireantachd 'n ar* *“ionad; gun do mheasadh fhireantachd dhu-* *“inn; § agus trid umhlachd-sa gu bheil mòran* *“air an deanamh 'n am fireanaibh.”* || 'S fhe-

* Vicar of Kingston.

† One of the Ministers of the Canongate, Edinburgh; in whose Sermons, as well as those of Mr Gandy, the Writer of this Letter took a peculiar delight. † Rom. v. 19. § Rom. iv. 11. || Rom. v. 19.

dar dhuinn ma ta creidsinn, cha 'n è a mhain gu bheil sinn 'n ar peacaich, agus 'am feum air fhuilsa gu reite dheanamh airson ar cionnta, agus gu'r saoradh o ifrinn; ach gu bheil sinn co-ionann 'am feum air fhìreantachd, chum coir fhaotainn air Neamh; nach urrainn duinn gu brath luach-sao'ireach sam bith a thagradh airson ar n-umhlachd fhaillneach fèin, *ach gu sòn-ruicht' a thaobh fhìreantachd uil' iomlan-se.*

Am bheil sinn ma ta mothachail gu bheil sinn 'nar peacaich? Smuainicheamaid air fuil Iosa, agus creideamaid “*gun glan i sinn o gach uile pheacadh.*” * Am bheil sinn, air an laimh eile, a' cumhadh nan iomad uireasbhui'ean a tha frithealadh ar deanadais is fearr? Am bheil sinn iomagaineach nach urrainn leithid ar n-umhlachd neo-iomlan-ne, bhi 'm feasd taitneach do Dhia? Smuainicheamaid air-san, a cho'-lion gu h-iomlan gach uil' fhìreantachd, agus creideamaid, *gu measar fhìreantachd dhuinn*, ma tha sinn a mhain gu trèibh-dhireach toileach gum biodh è mar sin. Tha mi ciallachadh, ma tha sinn *gu trèibh-dhireach*, agus o'n chridhe, a' cuir cùl r'ar n-uile mhuinghinn fèin, agus ris gach nimath a rinn sinn riamh, no 's urrainn duinn a dheanamh 'san am ri teachd, agus ag earbsa gu sòn-ruicht' agus gu h-iomlan as an Tighearn Iosa, air son maithèanais, saorsa, agus gach beannach-

* 1 Eoin, i. 7.

adh spioradail. Creid mise, is cùis so nach 'eil furasd. 'S i so a' charraig air a bheil a' chuid is mò d'a shliochd Adhamh a' sgoltadh 'sa fulang lònng-bhriseadh. 'S è gun amhuras an ni dh'ionnsuidh nach 'eil a h-aon air an toirt, ach le teagasg eifeachdach an Spioraid Naoimha; oir ge d' a tha è furasd 'am briathra, cùl a chur r'ar fein earbsa, gidheadh, 's è sinn a mhothachadh 'n ar cridheachan cia caillt' agus sgriosta, cia cionntach agus truailt' a tha sinn, agus cia neo-h omasach, dhinn feinn, air ni sam bith a dheanamh a tha fìor mhath, a mhain smuain mhath a' smuaineachadh; agus 'sa cheart am a mhothachadh am muinghinn soilleir agus an earbsa dhaingean sin as an Fhear-shaoruidh a tha 'm Biobal ag iarraidh, aon de na dreuchdan is cruaidhe chaidh riamh a shònruachadh do 'n duine pheacach. Tha è co fad an aghaidh 'ardain, agus an aghaidh a smuainte nadurail; agus gu deimhin *is dreuchd è a ta co ro chruaidh*, 's gum faoda sinn a bhi fo mhi-mhisnich nach b'urrainn duinn a bhi comasach air a cho-lionadh gu siorruidh, mar biodh è airson gealladh a chuideacha neamhuidh.

Chaidh innseadh dhuinn gur è creideamh tabhartas Dhe—cha gliabh so 'g ràdh gu math ri Creideamh eachdruì'ail; ach a thaobh a Chreidimh a bha mi a' cuir an ceill, tha è gun mhearachd fìor, gur è Dia a mhain is urrainn a bhuil-eachadh. Tha aomadh an duine pheacaich gu

fein-carbsa, co ro laidir 's nach urrainn ni is lugha na neart an Uile-chumbachdaich gu h-ionlan cuir as da. Guidheamaid ma ta, air Dia an Creidimh so, le asluichibh dùrachdach agus bidheanta ; coslach ris a' bhantraich liòsda, na d'thugamaid, sin ri ràdh, tàmh dha, gus am builich è oirn am beannachadh do-mheas so. Ma bhannaicheas sinn è *tha sinn sabhailte* o'n mhionaid sin, co sabhailte is ge d' bhiomaid gu cinnteach air Neamh.—“ *An ti a chreideas annam-* “ *sa,*” ars am Fear-saoruidh, “ *tha bhcattha mhair-* “ *eannach aige.*” *—Thoir aire do'n t-seanachas ; —cha 'n è gum bi i aige ach gu bheil i aige cheana ; gu bheil è co cinnteach aisde riusan a tha nis ga sealbhachadh. O'n mhionaid 'sa bheil sinn mar so a' creidsinn, tha fireantachd Chrìosd air a meas dhuinn, agus mar so fireanaichear sinn as eug'ais oibre ; † agus nan toilicheadh Dia ar toirt gu h-ealamh bharr an t-saoghail so, an deigh dhuinn an creidimh luachmhor so fhaotainn, m'am biodh è 'n ar comas obair mhath sam bith

* Eoin iii. 36 ; agus vi. 47.

† Rom. iv. 6. It is proper here to explain, what seems to be the Author's doctrines, regarding that important point, the union of faith and good works. Real faith is sufficient without works, where there is no opportunity, from sudden death, to perform any ; but if there is an opportunity, and if that opportunity is neglected, it is an evident sign that it is not the faith of the Gospel, “ *But a false and spurious imitation of it, with which the ungodly amuse and deceive themselves.*” See p. 29.—Editor.

a dheanamh, mar a bha cor a mhearlaich air a' chrann-cheusaidh, amhuil sin bhiomaid gu grad maille r'ar Fear-saoruidh ann am Pharras.

Ach 'an so, theagamh, gum feoraich cuid-eigin, nach teagasg neo-mheasarradh so? Nach bi creid'ich brosnuichte leis an dearbhadh so a bhi *firanach as eug'ais oibre*,* gu buanachadh 'sa pheacadh? Freagaiream nach bi. Cha 'n urrainn fìor chreid'ich buanachadh 'sa pheacadh, a chionn *gun d'fhoillsich Dia nach buanaicheadh iad ann.* † Esan a dh'fhirinnicheas iad, *naomhaichaidh sè iad mar an ceudna.* ‡ Esan a rinn an duine air tùs a reir iomhaigh fein, 's urrainn, agus ni è creid'ich ath-nuadhachadh a reir an iomhaigh cheudna. Chaidh innseadh dhuinn san Sgrioptuir, “ *Gun roimh-orduich Dia a shluagh chum bhi co-chosmhuil ri dealbh a Mhic.*” § Gheall è, “ *a lagh a sgrìobhadh air an cridheachan, agus a reachd air an taobh a stigh;* || — *an cridheachan cruaidh cloiche a thoirt uapa, agus cridhe feola thoirt doibh;* ¶ *an aomadh gu gluasad 'n a reachdaibh,** agus an cridheachan a lùbadh gu theisteis;* †† *an toil agus an gnìomh oibreachailh anna faraon a reir a dheagh-ghean fein.* †† Tha fios agad gu bheil cridheachan dhaoine 'an lamhan Dhe; “ *mar*

* Rom iv. 6. (See note p. 27.) † Rom. vi. 14.

‡ 1 Cor. vi. 11. § Rom. viii. 29. || Jer. xxxi. 33.

¶ Esec. xi. 19. ** Esec. xxxvi. 27. †† Deut. vi. 17;

Salm, cxix. 36. †† Philip. ii. 13.

“ *shruthaibh uisgeacha tionndaidh è iad ge b' è*
 “ *taobh is àill leis.*” * Uime sin ma gheall è cri-
 dheachan nan creid'each atharrach, co no ciod a
 bhacadh è o'n mhughadh so thoirt gu crich?
 “ *An duine Dia gun deanadh è breug, no mac*
 “ *duine gun gabhadh è aithreachas? An dubh-*
 “ *airt è agus nach dean è? Agus an do labhair*
 “ *è, agus nach co-lion sè è ?*” † Tha è fìor da
 rìreadh gu bheil cuid-eigin a tha cuir 'am fiach-
 aibh creidimh bhi ac', agus a tha gan saòilsinn fein
 nan creid'ich, agus gidheadh a ta buanachadh 'an
 beatha pheacach agus aingidh a leantuinn; ach
 cha 'n è 'n creidimh-sa creidimh an t-Soisgeil.
 M' a fhìor chreidimh chaidh innse' dhuinn, “ *Gu*
 “ *bheil è glanadh a chridhe; ‡—ag oibreachadh*
 “ *tre ghràdh; §—agus a' toirt buaidh air an t-*
 “ *saoghal;*” ¶ agus ciod air bith nach 'eil tarbh-
 ach de na nithe sin, cha 'n fhìor chreidimh è,
 ach amhain aithris èigin chealgach agus mheallta
 dheth, leis a bheil an sluagh mi-dhiadhaidh ga
 mealladh 's gan toileachadh fein. 'Am fìrinn,
 tha 'm fìor chreid'each a' sealltuinn ri Ios' air-
 son *naomhadh*, co math 's airson fìreantachd.
 'S fhuathach leis am peacadh, 's fhada leis gu
 am bi è air a shaoradh uaith, agus cha mheas-
 adh è ni sam bith cliù-thoilltinneach air ainm
 slainte; nach do dhruid saorsa o chumhadh

* Gnath. xxi. 1.

† Air. xxiii. 19.

‡ Gniomh, xv. 9.

§ Gal. v. 6.

¶ 1 Eoin, v. 4.

agus ceannas, co math 's o chionnt' agus peanas a pheacaidh.

Agus an so bheirinn fa'near, gu bheil aig creideas 'an teagasgaibh an t-Soisgeuil ann fèin, oirip chum gach uile dheagh-bhèusan agus ghràs-an na beatha Chrìosduidh a mheudachadh 'sa chridhe. Gidheadh, mu'n d'theid mi air m' aghaidh gus an roinn so a dhearbhadh, soilleirichidh mi beagan chomharran, a dh'fhaodas a bhi feumail gu cunnuil a mhìneachadh, agus mearachdan a bhacadh air an teagasg.

Ach air tus, cuimhicheam dhuit, gur obair a chuid a chuid naomhachadh. Cha 'n 'eil am mùghadh a tha mi cuir an ceill, o pheaca gu naomhachd, o ghràdh an t-saoghail gu gràdh Dhe, gu h-obann, "*ach coslach ri solus na ma-*
"*duinn, a dheatruicheas ni 's mò agus ni 's mò gu*
"*ruig an latha iomlan.*"* Tha Crìosduidh daighnichte, ag eadar-dhealachadh 'an iomad umhlachd o Iompachan òg, agus a' labhairt gu cumanta, cha 'n 'eil an t-eadar-dhealachadh sin 'an umhlachd sam bith ni 's fhaicinnach, na 'n am mothachadh agus 'n am fèin-fhiosrachadh a thaobh tlachd na Diadhachd.

Tha Iompachan òg gu minig cuartichte le teagamhan, iomaguinean, agus eagail. Tha è mothachadh 's a tuigsinn è-fein a bhi na pheacach; tha è irioslaichte le mothachadh a chionnt'

* Gnath, iv. 18.

agus a laigsinn fèin ; agus cha d'fhoghlum è fathast gairdeachas a dheanamh ann an Iosa Criosd, agus eallach a pheacanna uile a thilgeadh airsan. Ach, uigh air n-uigh, tha tuille soluis pairtiche r' a inntinn ;—tha è toirt fa'near cia mar is urrainn Dia bhi fìrinneach, agus fos fear-fìreannachaidh na tì a chreideas ann an Iosa ;—tha e gabhail uile gheallachan an t-Soisgeuil d'a ionnsuidh fèin ;—tha è sealltuinn ri Iosa, cha 'n ann amhain mar Fhear-saoruidh pheacach, ach mar *Fhear-saoruidh fèin* ; agus tha è creidsinn nach è amhain gun do bhàsuich è airson a chinne-daonna 'an cumantas, ach *air a shon fèin gu sònruichte* ;—agus mar so foghlumaidh e coimhead air adhart ri Neamh, mar “ *a chuibhrionn agus oighreachd chinnte fèin,*” cha 'n ann airson oibre fìrinneach sam bith a rinn e-san, ach gu h-àraidh a chionn gu bheil è dlu-cheangailte *le creidimh* ris an Fhear-shaoruidh uil'fhoghainteach.*

Math dh'fhaoidte gun innis cuid èigin duit, nach 'eil so freagarrach do dh'irioslachd ; ach tha iad a' mearachdach naduir *irioslachd Chriosduidh* ; ni nach è a bhi creidsinn *gu bheil sinn a' dol a dh'ifrinn*, ach *gu bheil sinn a' toilltinn dol*

* This is the doctrine so properly alluded to in the communication, Appendix, No VIII. as one likely to be peculiarly useful, from its having a tendency “ to build up the drooping spirit of the fearful believer.”

an sin. Co bha riamh ni b' iriosal na bha 'n t-Abostal Pol? Tha è ga mhì-chliuthachadh fèin anns gach duilleig de sgrìobhadh; gidheadh tha è labhairt mu shlainte fein le mòr dhànachd; agus a' nochda toil a bhi “*air choigrich as a' choluinn chum gu 'm biodh è a lathair maille ris an Tighearn;*” *—ag ràdh, “*Gun robh è togarrach air siubhal agus bhi maille ri Crìosd, ni 's ro fhèarr;*” †—agus, “*Air dhasan bhi beo gum b' è sin Crìosd, agus gur buannachd dha bàs fhaotairn;*” ‡—agus tha è cur an ceill Chrìosdui'ean 'am bidheantas, mar iadsan “*a tha deanamh gairdeachas ann an Iosa Crìosd, agus nach 'eil a' cur muinghinn 's an fheoil, no annta fein;*” §—a' feuchainn gu soilleir nach 'eil an da rìothachadh sin air chor sam bith neo-fhreagarrach da cheile.—Faodaidh cionntach a chreidsinn gu bheil è fein toilt'neach air a bhàs, gidheadh ma gheibh è maitheanas, cha 'n 'eil eagal bàis air ni 's fhaide;—mar so tha è leis na Chrìosdui'ean, tha iad a' creidsinn gu 'm faigh iad maitheanas air sgàth Chrìosd.

Tha è fìor da rìreadh, mar thug mi fa'near roimhe so, nach 'eil Iompachain og daonnan a' sealltuinn air nithe 'san t-solus so, oir, an labhairt gu coitchionn, 's è creideamh a' ni gheibhear uigh air n-uigh.—Tha è fìor mar an ceudna gum

* 2 Cor. v. 8.
 † Philip. i. 21.

‡ Philip. i. 23.
 § Philip. iii. 3.

faod bhi aig Criosdui'ean daighnichte amanna cruaidh-chàis agus mulaid; ach 's ann a thaobh laigsinn an creidimh tha so, agus 's iad sin an amanna is measa.—Faodaidh mar an ceudna, iomad gnothach mar tha èucailean agus euslain-tean eile, buaireachan, agus dosguinnean da dh'iomadh gnè, spioraid nan Criosdui'ean irioslach. Ach air son nan cunnuil sin deth, airson am bu choir mathalachd a dheanamh, tha è gu h-ìomlan fìor, gu bheil spiorad an t-Soisgeil, na spiorad dochuis, sìth, agus aoibhneis, agus nach è a mhain gu bheil “ *clann Shìoin* iriosal, ach “ *aoibhneach 'nan Rìgh*.”*—A nis ciod è toradh an aoibhneis Chrìosduidh so?

Tha Eoin ag innse' dhuinn, “ *Gu'n glan gach neach è fein aig a' bheil an dochas so ann, mar a tha Criosd glan; †*” agus theid mi air m' aghaidh gu dhearbhadh dhuit, nach è amhain gu'n lèin dochas an t-Soisgeil an inntinn, “ *Le sìth a ta thar gach uile thuigse, †*” ach gur è is fearr de gach uile ghleidheadh an aghaidh buaireadh, agus gu bheil è gu h-ainmeil sìolmhor de gach facal agus obair mhath. “ *Tha fios agad gur è 'n Tighearn' ar Dia a ghràdhachadh le 'r n-uile chridhe, agus anam, agus neart, agus inntinn,*” § a cheud aithne agus an aithne mhòr; ach cia mar is urrainn duinn Dia a ghràdhachadh, ma tha sinn a' creidsinn, no neo-chinnteach gur

* Salm, cxlix. 2. † 1 Eoin, iii. 3. ‡ Philip. iv. 7.
§ Deut. vi. 6.; Mat. xxii. 37.

nàmhuid dhuinn è?—“ *Tha gràdh againne dha-san,*” (ars Eoin,) “ *do bhrìgh gun do ghràdh-aich e-san sinne an toiseach.*” * Iadsan a tha coimhead air Dia mar an Athair ath-reitichte tre Iosa Criosd ; a tha creidsinn gu bheil è ga ’n gràdhachadh le gràdh bith-bhuan, a mhaireas gu sìorruidh :—gun aom è “ *Na h-uile nithe gu oibreachadh araon chum a math,*” † san t-saoghal so, agus os-barr gun ceadaich è dhoibh teachd ’na làthaireachd mhòr aoibhnich fein, cha ’n ann airson oibre fireantach sam bith a rinn iadsan, ach gu sònruichte do bhrìgh gu’n robh è gu gràmhor toileach air a Mhac fèin a thoirt seachad gu fulang agus bàsachadh air an son :—Iadsan a tha gu daingean a’ creidsinn so uile, gheibh iad furasd Dia a ghràdhachadh, ni h-eadh ach neo-chomasach gun a ghradhachadh. Thaislicheadh a leithid do shochairan dìreach cridhe cloiche, agus dh’ atharraicheadh iad è gu cridhe feola ; agus gabhaidh iadsan a tha gràdhachadh Dhè mar so, fìor thlachd ’na reachdaibh, ‡ agus ann an oibre dìomhair agus follaiseach na

* 1 Eoin, iv. 19.

† Rom. viii. 23.

‡ As the great objects of this Letter were “ *to explain the doctrines of the gospel, and to impress them upon the mind of the person to whom the Letter was addressed,*” (see page 49.) the author was not led to dwell at greater length, on attending the Sacrament ; an ordinance which she held in the greatest reverence, and of which she frequently cordially partook.—*Editor.*

diadh'achd. Tha iad ag urnuigh ris le fìor dhùrachd;—ga mholadh le fìor thaingeachd; tha iad aoibhneach an uair a theirear riù, “*Rachaidh suas gu tigh Dhè*; †—*a dh'ionnsuidh Dhè ar n-aoibhneas ro mhòr.*” ‡

Cha 'n 'eil mi gabhail mòran iongantais, gu bheil sluagh an t-saoghail so a' faotainn oibre na diadhachd co sgìth. Cha 'n 'eil iad a' toirt a bheag do shanus dhoibh-san ach doilleir, no aig a chuid is fearr, smuainte neo-tharbhach; ach do 'n Chrìosduidh, tha iad a' toirt seallachan, nach 'eil a mhain mòralach agus tarbhach, ach atharraichte agus sòlasach, ni h-eadh, ach air uairibh 'n uair a tha è air a dheanamh comasach le spiorad Dhè, teachd am fagus le lan dearbhadh a chreidimh, no 'n uair a tha è 'geisteachd ri Searmoin dheas chainnteach o Shearmonaiche Soisgeulach, tha è gu h-inbh bhig a' mothachadh mar gu 'm biodh è a cheana air atharrachadh d' an Neamh sin, ris a' bheil a smuainte gu cleachdach a' feitheamh.

Tha mi toirt aire ni 's faide, gum feum bhi aig creideas 's an riaghailt theagaisg so, tuille rùin soilleir, gu gràdh Chrìosd chur air aghaidh annainn. Gu cinnteach iadsan a ta creidsinn gur è 'm *Fear-saoruidh fèin*, 's gun do bhàsuich è *air an son*, mothaichidh iad tuille gràidh agus taingeachd d' a thaobh na iadsan a tha a mhain

† Isa. ii. 3.

‡ Salm xliii. 4.

a' coimhead air mar Fhear-saoruidh pheacach 'an cumantas. 'S urrainn iad cainnt an Abostail Pheadair a roghnachadh, agus labhairt gu h-aoibhneach mu 'n Fhear-shaoruidh, mar airsan, “ *Da 'm bheil iad a' toirt gràidh ge nach fhac' iad è, agus air dhoibh bhi creidsinn ann, ge nach 'eil iad a nis ga fhaicinn, tha iad a' deanamh gairdeachais le h-aoibhneas dol thar labhairt, agus lan do ghlòir;*” * agus tha 'n gradh so do Chrìosd, a' meudachadh 'n an anamaibh gràdh co-lìonta agus caoimhneil airson an co-chreutairean. Mar tha 'n t-Iosa beann-uicht' a nis air Neamh, agus iadsan air an talamh, cha 'n urrainn doibh 'nam pearsadh dearbhadh sam bith a thoirt da air an taingealachd chaoimhneil; ach 's urrainn iad a ni sin a dheanamh tha fios ac', a tha, na bharrail-sa, co-ionann. 'S dachadh leam gur cuimhne leat briathran maiseach agus drùighteach ar Slanui'-ear urramach : “ *A mheud 's gun d'rinn sibh è do dh-aon de na braithribh is lugha agamsa, rinn sibh dhomhsa è.*” † Tha na focail sin a' deanamh drùghadh laidir air gach fìor Chrìosduidh. 'N uair a dh' amhairceas è air cusbair 'an teinn a ta na chomas a chuideachadh, tha è gabhail a chothrom air a thaingealachd fheuchainn dhasan, “ *A bhàsuich airson a chiontaidh, agus a thogadh suas a rìs airson 'fhìreanachaidh.*” ‡

* 1 Pead. i. 8. † Mat. xxv. 40. ‡ Rom. iv. 25.

Bheachdaichinn ni b' fhaide, gum faod an cinne-daonna uile bhi roinnte nan da bhuidheann:—Iadsan a tha nan Criosdui'ean, agus iadsan nach 'eil. A nis cha 'n fhaigh an Criosduidh a bheag do chruaidh-chas ann an gràdh a thoirt d'a cho'-Chriosdui'ean, do bhrìgh gu bheil na h-aon seallaidh aca, na h-aon dochuis, na h-aon tograidh, na h-aon eagail, na h-aon ghràin, agus an t-aon Fhear-saoruidh. Cha 'n urrainn do cho'-mhothachadh co foirfe failleachadh gun ghràdh agus miagh a mhosgladh; agus a thaobh na h-aitim sin nach 'eil nan Criosdui'ean, ge nach 'eil creid'each ga'n gràdhachadh air amhodh air an gràdhaich è a bhraithrean, tha mi a' ciallachadh, nach 'eil è gabhail tlachd 'n an comunn; agus nach urrainn è dlùthachadh r' an caomhalachd agus r' an smuainte, ach tha è coimhead orra leis an iochd is trèibhdhirich, agus le toil chùramach an sochairean spioradail a chur air aghaidh. Do bhrìgh gur eol da, le fèin-fhiosrachadh, lan fhiach a' mhughaidh a chaidh thairis air anam fèin, tha è deonach an t-ard-shonas sin a phairteachadh ris gach neach mu thimchioll; agus a chionn gu bheil è gràdhachadh Fhear-saoruidh gu fìor, tha è curamach mu aireamh a shluaigh a mheudachadh. Tha 'n togradh so gu math a dheanamh ga bhrosnuchadh gu cìod air bith bhiodh ri fhàicinn dalma agus an comas iomain air ais a sheachnadh, agus a bhi suairce agus comhstadhach,

caimhneil agus fùghantach, dìreach dhoibhsan do nach urrainn è bhi measail, an dochas, leis na meadhona sin gun coisinn è slighe gu 'n cridheachan, agus gum faod è fàs na impidh urramaich chum an slainte shiorruidh chur air aghaidh.

Mar so thug mi oidhrip a dhearbhadh, tha mi 'n dochas gu d' lan-thoileachadh, gu bheil aig Riaghailt Shoisgeulaich na Diadhachd an cathachadh is soilleire 's as cumhachdaiche gu gràdh Dhè agus ar coimhearsnaich a chur air aghaidh ann ar cridheachibh; agus ma dhearbh mi so, dhearbh mi na h-uile ni; oir, mar a thug ar Fear-saoruidh fainear, “ *Air an dà aithne sin* “ *tha 'n lagh uile agus na Faidhean an croch-* “ *adh;*” * sin r' a ràdh, gun co'-lion iadsan a tha gràdhachadh gu fìor araon Dia agus an coimhearsnach na h-uile dleasnais eugsamhuil a tha mar fhiachaibh orra dhoibh le cheile.

Cha'n urrainn mi gidheadh an earrann so de m' theagasg a chuibhreachadh as eug'ais aon fhair-eachadh eile a dheanamh, is è sin, gur è Creidimh an t-Soisgeil ar gleidheadh is fearr an da chuid an aghaidh liontaidh soirbheachaidh agus amghair: agus cuis a tha romham a mhìneachadh aig fad èigin.

A' tòiseachadh ma ta le Soirbheachadh. 'S e 'n t-ard ghàbhadh a tha frithealadh na staid sin

* Mat. xxii. 40.

† 2. Tim. iii. 4.

gu bheil i gu neart-mhòr ga 'r cuir 'an cunnart a bhuaireadh a bhi toirt “ *barr gràidh do shainmh* “ *na th' againn do Dhia ;*” * agus tha 'n cunnart so gu mòr air meudachadh, 'n uair a tha iad sin, aig a' bheil an cùisean a muigh uile sealbhar, a tha mar an ceudna og agus beothail, agus a chaidh thoirt a steach ann an cuideachdaibh uallach agus cleachdach. Faodar a ràdh ri 'n leithid do shluagh gu bheil iad nan seasamh air creagan corrach. Tha iad a' ruith a chunnairt is mò a bhi air an tarruing ann am faochaig na h-amaideachd agus an ana-caitheadh, anns a' bheil uile bhrìgh na Diadhachd coslach ri bhi air a slugadh suas. Ach cha 'n è a mhain gun daigh-nich Creideamh an t-Soisgeil, (an Creideamh sin a bha mi cuir an ceill,) an inntinn an aghaidh a leithid do bhuaireachaibh, ach dh'fhaodainn a ràdh gu h-inbh bhig gun sguir iad do bhi nam buaireachaibh idir do'n fhior chreid-each. Faoineachd de Chrìosduidh ainmeil a tha deanamh aoibhneas 'n a Fhear-saoruidh, am biodh è toileach air sguir de na beachd-smuainte sòlasach sin, rè sealan, chum gun rachadh è gu cluiche, no gu coisridh dhamhsaidh no gun leughadh è roiseal? agus ghabhadh è ioghnadh ris a' cheist. Cha 'n è amhain gu bheil è a' coimhead air na fearas-chuideachdaibh sin mar dhiomhanas agus mar ribeadh; cha 'n e amhain gu bheil

* 2. Tim. iii. 4.

fios aig gu bheil iad ullamh gus an cridhe a thàladh air falbh o Dhia, gu chur as a riaghailt airson gnathaichibh na diadhachd, agus gu thar-ruing air ais, mar gum b' ann, do'n t-saoghal sin o'n d'fhuir è teicheadh leis na h-uiread thrioblaid; cha 'n è a mhàin gu bheil è ga 'n seachnadh air son na nithe sin. Ach 's urrainn è ràdh le fìrinn, gun do chaill è a thaitneachd uile air an son, anns a' cheart doigh 's a bheil thus a nis, 'n uair a dh'fhàs thu suas, chaill thu do thaitneachd air son amaideachd agus cridheal-as cloinne. Tha è fìor da rìreadh gum faod Crìosduidh a bhi suidhichte, air chor 's gum feum è comunn a dheanamh ri cuideachdaibh eatrom, agus tuille dlùthachadh a dheanamh ri sùgradh diombain na bu mhiann leis, ach an uair a tha a chùis mar sin, theid è a steach annta le fìor neo-thòilichead, agus grad theichidh è uapa gu h-aoibhneach co luath 's is urrainn è.

Gidheadh bu choir dhomh innse', gu h-aràidh ann an sgrìobhadh gu neach og mar thusa, gu bheil am mughadh so, o ghràdh air sàimh, gu gràdh Dhe, gu gnàthaichte uigh air n-uigh; agus nach buannaich Iompachan og 'an labhairt gu coitchionn a leithid do bhuidh iomlan thair an t-saoghal a dh'aon bheum.

Theid mi a nis air m' aghaidh gu dhearbhadh, nach è amhain gur è Creidimh an t-soisgeuil an gleidheadh is fèarr an aghaidh liontaidh soir-bheachaidh, ach gu bheil a thoradh beannuichte

so-fhaicinn gu cothromach 'an *amhghar*. Ciù-
 inichidh è falachd ; beothaichidh è toilinntinn
 agus strìochda ; ni h-eadh ach is cùltaic dhain-
 gean agus èifeachdach è ann a' meadhon gach
 truaighe d'an urrainn creid'ach a bhi 'n cunnart.
 Am bheil an Criosduidh fiosraichte le tinneas ?
 roi'-bhlais è'n t-àm anns an teich cràdh agus
 doilgheas gu brath air falbh. Am bheil è clào-
 idhte le bochduinn ? smuainichidh è air an sto-
 ras a shealbhaicheas è air Neamh. Na chaill è
 caraid ? Tha è coimhead air adhart ris an àm
 anns an dlúthaich è ri comunn na Naoimh, agus
 nan Aingil. An aith-ghearrad, tha è tuigsinn
 agus a' creidsinn, “ *Gun oibrich na h-uile nithe*
 “ *araon airson a mhaith ; * agus gun oibrich*
 “ *'amhghar eatrom dha nach 'eil ach rè sealain*
 “ *trom chudthrom gloire a ta ni 's ro anabarraich*
 “ *agus sior-mhaireannach.*” †

Gidheadh, tha àon olc nach è ainmich mi
 fhathast, agus is mò uamhann do shluagh an t-
 saoghail so de na h-uile ;—tha mi a' cialluchadh
 a *Bhais*. A nis 's ann an so a tha buaidh na'n
 Ruinte Soisgeulach crìochnaichte. Ceadaicheam
 gun amhuras, gum faod cuid do Chriosdui'ean
 anfhann, aig a leithid a dh' àm deuchainneach, a
 bhi air an èigneachadh le cruaidhchàis agus ea-
 gail mhi-riasunda ; ach tha mi a' labhairt orra-
 san a tha laidir 'sa Chreidimh, gu bheil iad co-

* Rom. viii. 20.

† 2. Cor. iv. 17.

masach ann an grad shealladh a bhàis, air gloir a thoirt do Dhia. Tha fios ac' co anns na chreid iad. Tha fios ac' ge d' tha iad gu tur gràineil annta fein, gu bheil iad “ *iomlan ann an Criosd* ;” * agus ag earbs' a eadar-mheadhonair-eachd-sa, 's urrainn doibh gu neo-eagallach an anmabh a chuir 'an lamhan a Chrutha'ear throcairaich sin a thug maitheanas dhoibh a cheana, a dh'fhèrinnich agus a naomhaich iad. “ *Ge d' fhaillnich agus a sheargas an cridhe agus am feoil, 's urrainn doibh an cinn a thogail suas le aoibhneas, air dhoibh a thuigsinn gu bheil an saors' am fagus :*” † agus 's urrainn cuid diubh, cainnt bhua dhach Phoil a ghnàthachadh ; “ *O bhàis, c'ait am bheil do ghath ? O uaigh, c'ait am bheil do bhuidh ? Buidheachas do Dhia, a tha toirt dhuinne na buadha trid ar Tigh-earna Iosa Criosd.*” ‡

Mar so, mo Chatriana ghràdhadh, dh'oiripich mi a chuir an ceill dhuit, beatha agus bàs Criosduidh measail : agus faoineachdam dhìot, nach biodh è taitneach a leithid do bheatha a leantuinn, agus a leithid do bhàs fhaighail, gu neo-eiseimealach air luigheachd shiorruidh an luach-shaoithreach ? Gu cinnteach tha beatha shìothchail agus aoibhneach, agus bàs gairdeachais agus buaidh, annta fein ni 's roghnaiche na

* Colos. ii. 10. † Luc. xxi. 26, 28.

‡ 1 Cor. xv. 55, 57.

ni sam bith is urrainn an saoghal so a bhuil-eachadh.

Ach theagamh gun innis thusa dhomh, nach 'eil thu a' cur so an teagamh, ach gu'm bu mhiann leat fios fhaotainn, cia mar a gheibhear an creidimh rìomhach so? Cia mar a tha è comasach do mhuinntir fhann mar sinne, cuartaichte mar a tha sinn le cusbairean aimsireil agus tuigseach, agus le mòran bhuaireachaibh eugsamhuil, fuireach beo mar so os-ceann an t-saoghail; combnuchadh mar so a measg chusbairean neamhuidh? Freagaiream ann am briathraibh ar Fear-saoruidh; “ *Do dhaoine tha so* “ *ca-comasach, ach do Dhia tha na h-uile nithe* “ *comasach.*”* “ *Dluthaichaibh ri Dia, agus* “ *dluthaichidh è ribh.*”† Cha 'n 'eil beannachadh spioradail ciod air bith nach fhaodar fhaotainn o 'n uile-chumhachdach, *le urnuigh dhurachdach, sheasmhach.* Ach 'n uair a ni thu urnuigh, *bi faicilleach air deas-ghnàthachadh.* Tha mòran an dùil, an uair a labhaireas iad air beulaobh Dhia, riaghailt shuidhichte do dheagh fhocail thaghta, gu'n d' rinn iad na h-uile ni a ghabhas iarraidh orra;—ach cha 'n abrainn-sa urnuigh ri so. 'N uair a ni thu urnuigh, bu choir dhuit a cheart dùrachd agus dian-liosdachd a chleachda, a ghnàthaicheadh tu ag iarraidh deagh-ghean èigin o charaid talmhuidh, a

* Mat. xix. 26.

† Seum, iv. 8.

bh' agad gu ro mhòr a' d' chridhe,—agus mar an ceudna bi cùramach, airson freagradh do d' urnuighaibh. Tha mòran ri urnuigh gun uiread smuaineachadh air freagradh fhaotainn; agus cia mar is urrainn doibh fiughair a bhi aca ris? Gu cinnteach cha bhuileadh tu deagh-ghean air neach sam bith, a dheanadh sa mhionaid an deigh iarruidh, tionnda air falbh gun fheith-eamh ri freagradh. Uime sin ma 's miann leat da rìreadh a bhi ath-nuadhaichte agus naomhaichte, seall suas gach là, dh'fhaotainn gu h-inbh bhig a ràdh gach uair, ris an ti, is urrainn na aonar am mùghadh so a thoirt gu crìch; agus ceasnuich gu cùramach, agus gu minic mar an ceudna, staid t-inntinn fèin, a los gun dean thu cinnteach co aca bha t-urnuighean air an èisteachd no nach robh. Ma dh'aithneas tu comharran sam bith de'n mhùghadh bheannuichte so annad fein, bi taingeil do Dhia, agus dean urnuigh gu dùrachdach, chum gum bi thu air t-ath-nuadhachadh ni 's mò agus ni 's mò; agus dean urnuigh *ann an creidimh*, a' creidsinn, ciod air bith a dh'iarras tu air, 'an ainm Chrìosd, gum faigh thu è'n am iomchuidh, agus bheir so neart agus misneach do d' urnuighean.

'S minic a smuainich mi, gum faodar a ràdh ri fìor Chrìosdui'ean gu bheil iad a' sealbhachach *mothachadh leasaichte*. Tha iad a' faicinn an rud a tha neo-fhaicinneach do shluagh eile. Coslach ri Stephan, tha iad a' faicinn le 'n suil-

ean inntinneach “ *Na Neamha fosgailt’, agus Criosd ’na shuidhe air deas laimh Dhe.*” * Ach cha mhò is urrainn duinne a mothachadh leas- aichte o a bhuileach oirn fein, na ’s urrainn duinn aireamh ar tuigse chorpóra a mheudachadh. ’Am firinn, tha gach iompachadh air a thoirt mu’n cuairt co iomlan le obair spioraid Dhe, ’s gum faodar *moirbhuil* a ràdh ris; agus a mhain ag eadar-dhealachadh o na leigheasan mior- bhuileach a tha air an cur sìos anns an t-soisg- eul, ’san t-seadh so, gum bu mhiorbhuilean a muigh agus faicinneach an fheadhainn ma dheire, agus gur miorbhuil a stigh agus neo- fhaicinneach a cheud aon.

Ach ’an so chuimhnichinn dhuit, ciod a thach- air do’n duine dhall a chaidh chuir gu a nighe- adh ann an lochan Shiloaim. Ge d’ a bha a mhiorbhuil air a’ deanamh le cumhachd ar Fear- saoruidh na aonar, b’ è ’thoilsa gu’n gnàthaiche- adh an duine dall na meadhonan a dh’orduich è dha. Mar so tha è leinne. Ge d’ is urrainn Dia ’na aonar ur n-iompachadh, cha ’n fhaod sinn dearmad a dheanamh air meadhona nan gràs. Dh’ainmich mi dhuit a cheana prìomh na meadhona sin, mar a ta urnuigh, ach bu mhiann leam beagan bhriathran a labhairt mu thiomchioll na cuid eile.

Bu choir dhuit ma ta a chur ri urnuigh,

* Gniomh. vii. 56.

meorachadh dìchiollach a' Bhiobuill. Cha leoir a leugh troimhe, ach bu choir dhuit a *mheorachadh gu curamach*. Thoir oirip air a bhrìgh a thuigsinn, agus airson a ghnòthuich sin samhluich aon sgrìobtuir ri aon eile, ag amharc suas ri Dia airson soluis agus seoladh anns a chleachda rò fheumail so. Bu choir dhuit mar an ceudna oibre Sgrìobhairean Soisguelach a leugh gu tric; agus èisteachd co minig 's as urrainn duit ri Searmoinean Shearmonaichean Soisgeulach. Tha tric leughadh leabhraichean diadhaidh anabarrach feumail dhoibhsan, leis am bu nìhiann leasachadh dheanamh anns a' bheatha spioradail; ach 's fhad o na smuainich mi gu bheil na sgrìobhachan agus na searmoinean ac'san a ta labhairt mu mhodhanna a mhain, gu samhlauchail air bheag feum. Ris na meadhona a muigh, cuir dìchill na taobh a stigh *dean stri ri creidsinn*—*dean stri ri creidimh beo* fhaotainn.

Chum a ni a tha mi cialluchadh leis an t-seanachas so a mhìneachadh, gnàthaichidh mi samhlauchadh ionnihuinn. 'S dachadh leam nach 'eil thu cur an teagamh gu bheil leithid Iompaireachd Shina ann, ach theagamh nach 'eil thu smuaineach oirre oscean aon uair 'sa bhliadhna. 'S mor am mùghadh a th'eadar do chaomhalachd agus caomhalachd do Pheathar Julia. Creid-eam gum faod mi a ràdh, nach 'eil latha 'dol seachad anns nach 'eil thu smuaineach oirre; agus gu bheil thu gu minig a' caomhnas, ann

an roi'-smuainte taitneach, ciod a bhios eadaribh 'n uair a thachairas sibh a rithisd. Tha mi fada o dhìteadh nan caomhalachdan sin. Tha iad aluinn agus cliùiteach; ach guidheam ort a chuimhneachdh gu bheil aon, a tha thu gu h-ana-barrach ni 's mò na chomain na tha è 'n comas duit a bhith do Iulia; agus bu choir a bhi co tric a' d' smuainte. Smuainich air an 'Ti, a bhàsuich 'an cruaidh-ghleachda, ag ainmeachadh air criothnaichidh nadur dhaonna, gu reite a dhean-amh airson do pheacaibh-sa.—Amhairc air, mar gum b'fheadh a' bàsachadh air a' chrann air do shon. An sin seol do smuaintean do 'n aite sin far a bheil è fathast beo gu eadar-ghuidh' a dhean-amh air do shon. Smuainich air an ti is mò agus is fearr de na h-uile, mar gum biodh è a' coimhead a nuas ort, le suil fhialaidh do-chuir 'an ceill; agus a' labhairt riut anns na briathran ro mhisneachail sin, “ *Thigibh a m' ionnsuidh-se, “ sibhse uile a ta ri saothair agus fo throm uallaich, “ agus bheir mise suaimhneas dhuibh;*” * agus an sin feoraich dhiot fein, am bheil ni sam bith 'san t-saoghal so, a b'fhiach an dragh dhuit do chulaobh a thionnda o leithid do dh' Fhear-saoruidh, agus a leithid do thairgsean gràs-mhor a dhiultadh? Ach cha leoir gun smuainich thu air na nithe sin an drast sa rithisd, no aig amaibh sònruichte. A' thricead 's as smuainicheas

* Mat. xi. 28,

tu orra, gabhadh tu an tuille tlachd 'nan leithid do bhreithneachadh, agus mothaichidh tu tuille togradh gu aoibhneas a dheanamh annta rìsd. Gidheadh, bu choir dhomh innseadh dhuit, nach è a mhain gur coir dhuit smuaineach air ciod a rinn Criosd air do shon, ach mar an ceudn' air ciod bu choir dhuits a dheanamh air a shonsa. Thoir oidhreap air a ràdh le trèibhdhireas, mar a thubhairt Daibhidh, “ *Ciod a dh'ìocas mi do'n Tighearn airson 'uile shochairan ?* ” *—Biodh do shealladh ri Iosa na shealladh taingeachachd agus samhachadh. Leugh, le mòr churam, a bheatha, a sheanachas, agus sgrìobhachan 'Ab-stoil, chum gun dean thu cinnteach, cia math a dh' fheuchas tu do thaingeachachd ; gum foghlum thu cia mar thig thu beo dha-san, a bhás-uich air do shon. 'An ath-ghearrad, mo Chatriana ghràdhach, 's è mo mhiann dùrachdach agus m' iarrtus, gun gnàthaicheadh tu na meadhona 's na h-oiripean sin uile ; agus gnàthaich iad gu h-ealamh.—“ *Feuch ! a nis an t-àm taitneach, feuch a nis la na slainte.* ” † An ti a tha gealltuinn maitheanais, cha 'n 'eil è gealltuinn an látha maireach, agus nan diultadh tu a nis an lamh sin, a tha, mar gum biodh i, sìnt' a mach gu d' ghabhail a stigh, faodai si gu luath (cha 'n 'eil fhios agad-sa cia cho luath !), bhi air a cumail air ais gu sìorruidh. Cha labhair mi

* Salm cxvi. 12. † 2 Cor. vi. 2.

tuille air a chuid so de m' theagasg.—Mheud-
aich mi 'n Litir so a cheana mòran ni b'fhaide
na chuir mi romham an toiseach, ach cha robh
mi toileach air ni sam bith fhagail gun labhairt, a
bha mi 'n duil a bhiodh feumail “ *Chum teagasg-*
“ *an an t-soisgeuil a mhìneachadh, no gu 'n spar-*
“ *radh air t-inntinn.*”

Tha mi nis mu thimchioll co'-dhunadh; ach
mu 'n dean mi sin, bu mhiann leam beagan fho-
call a ràdh, chum cuir an aghaidh cuid do chun-
nuil a dh'fhaodas theagamh teachd am follais
dhuit fein, no dh'fhaodas a bhi air an cuir an
cuimhne dhuit le feadhainn eile. 'S è cheud aon
diubh sin air an gabh mi beachd, gur teagamh
gun d'theid innse' dhuit, gum feum thu bhi
daonnan a' smuaineachadh air Diadhachd, a reir
mo riaghailtse, ni ata neo-chomasach.

Ach tha 'n cunnul so air fhaotainn le mear-
achd. Ceaduichead gu h-ullamh, gu bheil è
neo-chomasach a bhi daonnan a' smuaineach-
adh air Diadh'achd, ni mo tha è comasach do 'n
luchd fòghlum a bhi daonnan a' smuaineachadh
air an leabhruichean. Gidheadh, gu cinnteach
tha eadar-dhealachadh ro mhòr eadar duine fògh-
lumte agus duine aineolach; agus, chum an
samhlachadh a leanachd beagan ni 's faide, ge
d' a dh'fhaodas an luchd fòghlum tachairt ri io-
mad grabadh 'nan cnuasachadh, tha iad a' coimh-
ead air na grabacha sin mar amhghar, agus pil-
lidh iad gu suilbhir ri 'n cnuasachadh 'n uair is

urrainn doibh. - Mar so tha e mar an ceudna leis na fìor chreid'ich.

Is cunnul eile dh'fhaodas theagamh bhi air a dheanamh do m' riaghailtse, gu bheil i *tuille's teann*, agus nach 'eil an teanntachd so uile feumail. Ri so fhreagairinn, 'n urrainn duinn sinn fein a dheanamh *tuille's cinnteach a Neamh?* Nach 'eil comhairle Pheadair ro ghlic agus crionnda, “ *Sinn a dheanamh an tuille d'ichill* “ *chum ar gairm's ar taghadh dheanamh cinnteach?* ” * Cha 'n urrainn mearachd air an taobh so, treorachadh gu droch thoradh ciod air bith. 'S eigin do mhearachd air an taobh eile bhi dochunnach agus do-leasachadh. Osbarr, 's cuimhne leis gach fìor Chrìosduidh, “ *Nach leis fèin è fèin; gun do cheannachadh* “ *le luach è,* ” † le luach nach lugha na fuil agus cruaidh-ghleachda Mac Dhe; agus is leoir an smuain so dhi-fein gu shaoradh gu brath o gach uile ghineamhuinn neo-thuigseach *ann bhi tuille's teann.*

Ach theagamh gum faod cuid-eigin innse' dhuit, ma ni thu a leithid do bheatha leantuinn 's a bha mis' a' cuir an ceill, gum bi thu *sonruicht' agus araidh.* Ri 'n leithid, fhreagairinn, gu bheil sluagh Dhe gu riaghailteach air an cuir an ceill san sgriobtuir, “ *mar shluagh sonruichte.* ” ‡—Chaidh innse' dhuinn “ nach ann

* 2 Pead. i. 10. † 1 Cor. vi. 19, 20.; agus vii. 23.

‡ Tit. ii. 19.

“ do ’n t-saoghal so iad ; *—nach ’eil gràdh aca
 “ do ’n t-saoghal ; nach ’eil iad iomchuidh airson
 “ an t-saoghail ; † gu bheil iad air an cèisadh
 “ do ’n t-saoghal.” ‡—Tha iad sin nan steigh-
 theagasgan drùighteach. Ach os-ceann gach ni,
 bu mhiann leam thu thoirt fainear gu dùrachd-
 ach, briathran ro chomharraicht’ ar Slanuigh’-
 ear fèin, “ Imichibh a steach air an dorus chumh-
 “ ann ; oir is farsuing an dorus, agus is leathann
 “ an t-slighe a tha treorachadh chum sgrìos, agus
 “ is lionmhor iad a tha dol a steach oirre :—Ach
 “ is cumhann an dorus, agus is aimhleathann an
 “ t-slighe a tha treorachadh chum na beatha, agus
 “ is tearc iad a tha ’g amas oirre.” §

’S è gum buineadh tusa, mo Chatriana ghràdh-
 ach, agus gach aon d’ ar Teaghlach-ne, do ’n
 dream shonadh thearc sin ; agus gu ’n taigeadh
 sibh le fèin-fhiosrachadh a’ mughadh bha mise
 cuir an ceill ; agus gairdeachas a dheanamh ann
 an Iosa Criosd, araon na àm agus an siorruidh-
 eachd, urnuigh dhùrachdach agus thrèibhdhi-
 reach ’ur Peathar fìor chaomh-chridheach,

HANNAH N’IC-NA-CEAIRD.

* Eoin, xv. 19 ; agus xvii. 16. † Rom. viii. 29.

‡ Galat. xvi. 14.

§ Mat. vii. 13.

DO 'N LEUGHADAIR.

A shamhúil sin bha na teagasgan diadhaidh aig an neach ro oirdheirc so, air an d' oibrich i le aire bhidheanta. Iadsan a thug fianuis air ciùineas a h-inntinn ;—a cridhealas riaghailteach ;—an toil-inntinn a shealbhaich i ann bhi deanamh maith gu bunailteach ;—an fhoighidinn agus an strìochda leis an do chum i suas an aghaidh tinneas fadalach ;—agus an dochas muinghinneach a bh' aice a sonas siorruidh, anns an t-saoghal ri teachd, tha iad ga mhothachadh mar fhiachaibh orra fein, a h-eiseimpleir agus a barailean, a chliùthachadh gu ro dhùrachdach do shluagh eile, mar na meadhona is ro choslaiche ri sonas siorruidh a bhuannachadh.

LEASACHADH.

CHaidh dublaichean èigin de cheud chlo-bhualadh na litreach air thoiseach a roinn, chum gum biodh beachd na h-inntinn suidhichte, o bharaillean an t-sluaigh urramaich sin dh'ionnsuidh an deach an cur, co dhiubh bha è iomchuidh tuille chlo-bhualadh no nach robh chum leasachadh diadhaidh a chuir air aghaidh. Bha freagairtean nan rùn-phairtichean sin cho lan thaitneach, 's nach urrainn teagamh sam bith a nis bhi air a shocrachadh, air coir sheilbh na h-oibre ath-chlo-bhualadh.

Tha 'n darna cuid dublaichean no As-tharruingean da dh' aireamh de na freagairtean a chaidh philleadh, air an cur sìos leis a so air beulaobh na cumanta, cha 'n ann a mhain le beachd an t-ughdar fhèireannachadh, airson litir a chlo-bhualadh nach do mhiannaicheadh le a Sgrìobhair airson a chlo-chlair, agus nach 'eil theagamh 'an staid co iomlan 's a bhiodh i air mhughadh doigh; ach mar an ceudn' airson an leughadoir a dheanamh comasach air mòr luach agus toiltinneas na h-oibre tha è leughadh a mheas gu h-iomlan, le mhothachadh agus a

smuainte fèin a choimeas riu sin a th' air an gabhail dhi le aireamh do shluagh fiosrach. Tha mar an ceudna moran de na rùn-phairtichean sin a' cuir an ceill sanuis, a dh' fheumas bhì ro thaitneach do 'n Chrìosduidh chrabhach.

Tha è feumail a' mhain innseadh, gu bheil na freagairtean ath-chuirte ris, saor o Litir ro fhia-chail Hannah Mhòre, air an clo-bhuàladh 'n an riaghailt chomharraichte fa leth, o 'n a b' è an lathailt bu neo-bhuailtich do choire. Tha a Litir-se (a ta sgrìobhta leis na h-uiread chomas, neart, agus eireachdas seanachais, leis a bheil Sgrìobhachan an Ughdair ainmeil sin gu riaghailteach air an comharrachadh,) air a clo-bhuàladh mar a fhuaras i, air dhi aontachadh leis a chùis sin. Tha a mhain carrainnean de na rùn-phairtichean eile air an toirt seachad, oir mbeud-aicheadh e 'm paipeir so tuille 's mòr na h-uiread do Litrichean a chlo-bhuàladh gu h-iomlan; ni mo chaidh shaoilsinn feumail ainm an sgrìobhair a leige ris 'n uair nach robh a mhain ach cuibhrionn d' a sheanachas air a chur sìos.

I. M'N'C.

*Ormsly Lodge,
Ham Common, Surrey,
25th July, 1818.*

I.—*Litir o Hannah Mhore, gu Sir Iain Mac-na-Ceaird.*

THA mi mòthachadh moran solais, ann am factainn o d' laimh-se an obair bheag luachmhor a thug thu'n t-urram dhomh na cuir a' m' ionnsuidh. Cha 'n 'eil fhios agam co dhiubh is mò ni mi co'-ghàirdeachas riut, airson a leithid do Nighinn a shealbhachadh, no ni mi co'-fhulang riut airson gun chaill thu i. Is sòlasach a bhi smuaineachadh, am feadh a dh'fhalbh ise gu dlùthachadh ris a Chomunn a ta os ar ceann, airson a reir coslais an robh a beatha uile air a h-ullachadh, gun d'rinn i a h-ainm maireannach leis an Litir fhiachail so; agus cha 'n è a mhain a h-ainm, ach a togradh gu math a dheanamh, airson a reir coslais an robh aice gairm shòn-ruichte.

Bha i gun amburas na Bain-tighearn oig ro chomharraichte. Bha a beachd air a Chreidimh Chriosduidh ro dhomhain. Ghabh i 'n uine ghearr, sealladh seadhar d' a theagasgaibh. Cha 'n 'eil na teagasgan sin 'na barailse a mhain nan dealbh-inntinn mhaiseach, air an deanamh suas de smuaintibh ardanach, ach bunait fhallain gach uile naomhachd. Tha gach seol eile air toirt fainear a ghnothuich fheumail so a' m' bheachdse cunnartach agus mealltach. Tha iadsan a ta roinn teagasg o chleachdadh, mu 'n cualadh sinn o chearn gheirid na h-uircaid a

dh'aobhair mhi-shealbhar, a' dealachadh an nì a dhlùthaich na Sgrìobtairean ann an co'-chordadh daingean. 'S coslach gun do dheasuich beatha na Bain-tighearn oig so, mìneachadh cliùiteach air a Sgrìobhadh. Sgrìobh i mar chaith i a beatha ; ghnàthaich i mar a chreid i.

Earbam nach è a mhain gum bi aig an Fhoillseachadh so an deigh bais, an toradh is sonadh air na Peathraichean ionmhuinn, airson an deach gu ro shònruichte a dheanamh, ach air uiread 's a leughas è, gu h-araidh orrasan d' a seorsa fein 'an aois, agus 'an inbhe a beatha. Faodar a ràdh uimpeasa le danachd shònraichte, air dhi bhi marbh, gu bheil i fathast a' labhairt.

Tha mi 'g inntrinn gu ceart ris a bharail leis a bheil thus a' co'-dhunadh do Sgrìobhadh air thoiseach ; tha 'm fier chliù agus a bheatha dheagh-bhèusach a dh' ullaich gu buadhar i airson na staid bheannuicht air an do thriall i, do innseadh a' geurachadh na caomhalachd, agus ag antromachadh na calldaich a thainig air a cairdean brònach.

'A miannachadh dhuitse gu trèibhdhìreach, agus do d' theaghlach brònach, gach uile sholais is urrainn diadhachd a bhuileachadh, agus cha 'n 'eil sluagh sam bith eile nì 's fhiachaile air an ainm. Buanaicheam, le mor urram,

Do Sheirbhiseach ro mhodhail agus dileas,

HANNAH MORE.

Barley Wood, near Bristol,

June 13, 1818.

II.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasaì ann an Lunduinn, sgrìobht' air an 9mh la de mhios meadhonach an t-Samhruidh, 1818.*

“LEUGH mi gnìomh diadhaidh do Nìghinn oirdheirc leis na h-uiread lan-thoileachadh, gu bheil mi smuaineachadh gu 'm biodh è na ghlan-threigsinn air gach mothachadh cliùiteach, mar deanainn buidheachas a thoirt duit gu treibhdhireach, airson run-phairt a th' air aireamh gus gach uchd athaireil a lionadh le toileachadh. Cìod an sòlas a dh'fheumas a bhì agads, airson gum b' è toil an Uile-chumhachdaich a gluasad bharr an talmhuinn, gun d' fhag i na deigh a leithid do dhearbhadh soilleir air a sòlas air Neamh. 'N uair a tha sinn air ar gairm gu siubhal bharr an t-saoghail so, cia iomad muillein a th' ann, nach 'eil a fagail dearbhadh taitneach sam bith, air a leithid do ghnè anama 's a ghlanas air falbh na deoir a dhoirteadh airson an neach a bhàsuich. Is barrail an Litir gu firinneach, agus tha i dearbhadh anns gach sreath, inntinn air a cothromach airson saoghal is fearr. Tha i co mòr osceann uireasbhuidh molaidh sam bith, gu bheil mi 'n aite seanachas tuireadh airson na calldaich, mòran tuille air m' aomadh gu labhairt air toileachadh.—Co a ghradhaich i gu fìor a mhiannaicheadh i philleadh? Gum b'

ann a bhios do chaomhalachd athaireil-sa cuartaichte anns na smuaintean criosduidh sin."

III.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasal ann an Lunduinn, sgrìobht' air an 9mh la de 'n mhios cheudna, 1818.*

“THA sinne gu baileach sa chall cia mar a bheir sinn buidheachas dhuit gu h-ìomchuidh, airson na fagail fhiachail agus fheumail a chuir thu d'ar n-ionnsuidh do d' Nighinn ainmeil agus thuirte. Ciod a bhuidh fhoirfe thairis air a Bhàs a chòilionas a leithid do staid inntinn ('s a dh'fheum a bhi aice-san), cha 'n ann a mhain dhi-san a shiubhail, ach dhoibh-san aig a' bheil a call ri chumhadh.”

IV.—*As-tharruing Litreach o Bhain-tigh-earn oig, sgrìobht' air an 13 de'n mhios cheudna, 1818.*

“THA mi deoin each aideachadh gu 'n d' fhuair mi Litir chlo-bhuailte, air a sgrìobhadh le d' Nighinn ionmhuinn, anns a' bheil na smuaintean agus na ceud-thùis dhiadhaidh sin bu bhunait d'a h-uile oirdheirceas air am foillseachadh. Tha mi 'n earbsa gum faod i bhi na h-

impidh air mòran a stiùiradh dh'ionnsuidh na fir-
inn, agus air a chreidimh sin a neartachadh ann
am muinntir eile, aig an robh a thoradh gu mais-
each air a chur air adhart trid beatha 'ughdair
a shiubhail."

V.—*As-tharruing Litreach o Bhain-tigh-
earn, sgrìobht' air an 13, de 'n mhios
cheudna, 1818.*

“ BHUANNAICH leughadh Litir co barraichte
dhomh mòran sòlais, agus tha i toirt fa'near an
dearbhadh is soilleire air cuimhne na Bain-tigh-
earn ainmeil, a leig ris a smuainte diadhaidh.”

VI.—*As-tharruing Litreach o Dhuin uasal
do Ard-chomhairle na rioghachd, sgrìobht'
air a' 15, de'n mhios cheudna, 1818.*

“ THA mi toirt mòran buidheachais dhuit air-
son an Leabhair bhig a chuir thu m' ionnsuidh.
Is samhladh sòlasach è air diadhachd do Nigh-
inn a shiubhail; agus ge do ni thu bròn airson
call a leithid do leanabh, gidheadh, tha è na
shòlas maireannach dhuit, a leithid do theistean-
nas bhi agad, gun d'rinn ise roghainn de'n chuid
mhath sin, nach gabh toirt uaipe am feasd.”

VII.—*As-tharruing Litreach o Phears'-eaglais fagus do Lunduinn, sgrìobht' air an 17, de'n mhios cheudna, 1818.*

“ LEUGH mi le lan-thoileachadh anabarrach, agus tha mi 'n earbsa le leasachadh, an Litir luachmhor a tha lorgaichte le greantachd laimh boirionnaich ; agus am feadh a tha gach ni is ro fheumaile air a chuir sios innt' tha i gu h-ìomlan faobhaichte de'n doigh sgrìobhaidh a tha nis, (direach gu lanachd) air a mheasgadh fein ris a chuid is mò de na h-ur fhoillsichean air Diadh-achd.

“ B' urrainn mi iomad ait' a chomharrach a mach a ta coslach dhomsa, ri bhi d'an ghnè is ro fhaireachaile agus is drùightich, agus gidheadh a tha coslach ri bhi air a sgrìobhadh, gun strigh shònraichte, ach gu h-araid taosgadh nàdurra agus gnàthaichte, da chaomhalachd fhior-ghlan agus riaghailteach.”

“ Tha gach sreath dhi a' fìreannachadh an Ughdair.”

VIII.—*As-tharruing Litreach o Bhain-tighearn ann an Lunduinn, sgrìobht' air an 18, de'n mhios cheudna, 1818.*

“ Chaidh an Litir a chuir thu m' ionnsuidh a leughadh le mòr aoibhneas, agus cha 'n ann gun

ghairdeachas, gun do cheadaicheadh do neach cho chliùiteach, co tra so, a beatha a chrìoch-nach anns an fhasach shaoghalta so, agus dol a stigh chum aoibhneas a Tighearna. Tha cuid do smuaintean èigin innte, air an cuir an ceill 'an spiorad co fìor Shoisgeulach, ag ardachadh an Fhir-shaoruidh, air dhoigh 's nach 'eil è ach ainmigh air ardachadh leis na Crìosdui'can is ro dhiadhaidh, tha è ri carbsa gum bi 'n leabhar beag so, gu farsuing air a sgaoileadh, air son sochair na muinntir sin a tha ga smaoinich *iriosal* bhi 'n teagamh mu 'n saorsa, agus chum spiorad lag a chreid'ich ghealltaich a thogail suas."

IX.—*As-tharruing Litreach o Ard Dhuin-uasal d' a Thigh na Morairean, sgrìobht' air an 21, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“THA agam ri buidheachas na Ban-diuchd agus mo bhuidheachas fèin a chuir a' d' ionnsuidh, airson dùblachadh ro dhrùigheach, caomhail, agus fìor dhiadhaidh na Litreach, a sgrìobhadh le d' Nìghinn thuirte air a' mhios ma dheire de 'n Fhogharadh chaidh seachad, a chuir do mhaitheas d' ar n-ionnsuidh; Litir a tha toirt fa'near an urram is mo air a cuimhne, agus d'an èigin aig a mhionaid so fìor shòlas a thoirt seachad dhuitsa.”

X.—*As-tharruing Litreach o Phears'-eag-lais, sgrìobht' air a' 25, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“Cha 'n iognadh leams' am moladh chaidh bhuileachadh air Litir do Nighinn oirdheirc a shiubhail. Tha 'n Litir sin a' cur an ceill mìneachadh co soilleir agus fhìrinneach do dh' Fhìrinnibh Soisgeulach, co slan theagasgail agus co snas-ghnathaichte 's nach eol domh cia mar is urrainn di bhi tuille's ard air a moladh, no tuille's farsuing air a sgaoileadh.”

XI.—*As-tharruing Litreach o Phears'-eag-lais ann an Albainn, sgrìobht' air a' mhios cheudna, 1818.*

“'A toirt faineas gun robh an Litir air a sgrìobhadh gun bhi los a clo-bhualadh, is iongantach an toradh i; agus tha i leigadh ris, cha 'n è amhain eolas snasmhor agus farsuing, ach eolas fiosrachail air fìrinnibh an taisbein; agus a' dearbhadh nach è amhain gu 'n d' fhoghlum an t-ughdar iad, ach gu 'n do chaith i a beatha fo 'n cumhachd.”

XII.—*As-tharruing Litreach o Bhaintighearn ann an Sussex, sgrìobht' air a 5, lù de mhios fa dheire an t-Samhruidh, 1818.*

“ AN teagasg is aillidh a tha na daoine is ro ionnsaichte agus is oileanaichte, faotainn deacair ri mhìneachadh, agus a dheanamh furasd tuigsinn d' ar toinisc anfhann-ne gu h-iomlan, tha do Nighean aluinn agus thuirte-sa a' toirt air adhart o h-inntinn, (anns an Litir a thug thu dhomh an t-urram na cuir am ionnsuidh), air mhodh co soilleir, co dearbhta, agus co fallain an teagasg, 's a shasuicheas le *'frinnribh*, 's a thoilicheas le a deas-chainnt shimplidh.”

XIII.—*As-tharruing Litreach o Bhaintighearn ann an Èirinn, sgrìobht' air an 6, de'n mhios cheudna, 1818.*

“ 'S URRAINN domh co'-mhothachadh tuille 's ceart a dheanamh ann am bròn tigheil.—Gidheadh, 's èigin do d' bhròn-sa bhi air a chiùineachadh, fhad 's as comasach e, le d' ath-smuaintibh air ceudfaihtean, deugh-bhèusan, agus diadh'achd do Nighinn iomhuinn. Tha 'n geurmhothachadh is sòlasaiche agad air a mhath a rinn-i san t-saoghal so, le a riaghailtean agus le h-eisiomplair; agus tha 'n dochas is co-fhàrtach-

ail agad air an t-sonas sin a th' air a ghealltuinn san ath-bheatha, mar luach-saoithreach a leithid a dh' aonachd creidimh agus dheagh oibribh."

XIV.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasal do mhuinntir aird-an-iar Shasgunn, sgrìobht' air an 6, de'n mhios cheudna, 1818.*

“’S DUILICHINN mòr leam fhaotainn, gun d’ fhuiling thu a leithid do dhosguinn mhòr thigh-eil, ann an call do Nighinn is sine.—Ach ’s èigin duit toileachadh mòr fhein-fhiosrachadh ann am foillseachadh do’n t-saoghal na Litreach air “*Ceud thùis a’ Chreidimh Chriosduidh.*” Tha na smuainte th’ air an cuir sios innt’ a’ feuchainn doimhneachd a siorrachais, agus cha ’n urrainn i failneach gun dearbhadh gu h-ard tharbhach do ’n ghinealach a tha ’g eiridh suas. Cuiream i ’an lamhan na cuid bhoirionn d’ an teaghlach, air son an teagasg.”

XV.—*As-tharruing Litreach o Bhain-tigh-earn ann an Lunduinn, sgrìobht' air an 8, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“LEUGH sinne an Litir le mòr churam agus sòlas, agus tha sinn a’ mothachadh a h-uile

thoiltinneas. Do-leasaichte mar is èigin d'a chall a leithid do Nighinn a bhith, is lan-thoileachadh dhuit an sólas a tha thu faotainn o i chaitheadh a beatha ann an cleachda bunailteach, agus ann an gnàthachadh neo-dhearmadach gach deagh bhèus Criosduidh, air son mìle doilgheas ! Creid-cam nach do ghabh spiorad bu ghloine riamh comhnuidh air uchd Athar agus a Dhe.—Rinn mòran Nighean gu subhailceach, ach thug thusa barrachd orra uile.”

XVI.— *s-tharruing Litreach o Phears-eaglais ann an Lunduinn, sgrìobht' air an 9, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“THA — ro fhad an comain Shir I. M'N'C. air son Litir ro dhrùighteach a Nighinn oir-dheirc a shiubhail, a leugh è *le mòr shòlas*, agus tha è 'n dochas nach ann gun bhuannachd.”

XVII.— *As-tharruing Litreach o Phears-eaglais ann an Albainn, sgrìobht' air an 11, de'n mhios cheudna, 1818.*

“'S dearbh-chinntè leam, nach b' urrainn neach sam bith tuille trèibh-dhireas fhaireachd-

uinn, na rinn mise air do shonsa agus air son do theaghlach, a thaobh an aobhair bhrònaich ma dheire.—Gun amhuras, bha è neo-chomasach do neach sam bith a bha idir eolach air do Nighinn ghràdhaich a shiubhail, gu 'n dlùthachadh leat ann an tuireadh na calldaich aig aon, aig an robh a beatha co fìor fhiachail, agus aig an robh mòran coiliontachd a dh'fhag i co fìor luachmhor d' a teaghlach agus d' a cairdean.— Ach trom 's mar tha bhuille, leis am b' è toil Ard-uachdran agus Riaghail'ear gach uile nithe t-fhiosrachadh, tha iomad cùis a' co-aontachadh gu frithealadh do d' shòlas foidhpe. B' aoibhneach leam a chluinntinn gun do shealbhaich i 'n t-sìochaint bu ro fhoirfe, agus an fhois-inntinn bu chiùine rè a tinneas fada; agus gu'n robh i le a creidimh agus a faighdinn, a strìochdadh, agus a deagh dhochas, comasach air a h-aidmheil chrìosduidh a dheanamh sgiamhach, agus a dhearbhadh do gach neach mu' timchioll, cìod is urrainn diadh'achd a dheanamh, dhoibhsan a dhlù-ghabhas è gu fìrinneach.—Earbam gum bi a h-eiseimpleir dealrach fad air chuimhne le a cairdean, agus a thoradh beannuichte toirt fianuis 'n am measg fhad 's as beo iad.

“ Cha 'n 'eil mi 'g radh a bheag mu 'n staid arduichte air an d'inntinn i a nis.—Air an staid sin is tarbhaich agus is cudthromaich do gach uile ni, cha 'n 'eil an fharsuingeachd is lugha air son teagamh; agus cia saibhir,—cia pailt

an solas, is èigin do chairdibh Criosduidh fhao-
tuinn o'n smuain dhùrachdaich so! ' Ma
ghràdhaich sibh mise,' ars ar Slanuigh'ear bean-
nuichte r'a Dheisciobluibh 'n uair a bha iad
muladach airson a ghluasad uapa,—‘ ma ghràdh-
aich sibh mise dheanadh sibh gairdeachas, 'a
chionn gun dubhairt mi, theid mi dh'ionnsuidh
an Athar.'—Anns a' cheart doigh, 'n uair a tha
ar cairdean Criosduidh air an toirt uainne, bu
choir dha sòlas a thoirt duinn bhi smuaineach-
adh, gu bheil iad a nis mòran ni 's sonadh na b'
urrainn doibh a bhith maille ruinne.—Tha, mo
dhuine caomh, tha do Nigheans' a nis maille ris
an 'Ti d' an d'thug a h-anam gràdh. Dhlùth-
aich i ri spioraid na 'n ionrac air an deanamh
foirfe,—agus fhuair i o'n Fhear-shaoruidh ur-
ramach sin anns an do chuir i a h-earbsa, an
crun glòirmhor, a gheall è dhoibhsan a ghràdh-
aicheas è agus a ni seirbhis da.

“ Leugh mi a Litir ro luachmhor chum a
Peathar le sòlas.—Is fagail i de 'n t-seorsa is
fearr do na cairdibh caomh a dh'fhag i na deigh,
agus bithidh si na cuimhneachan do gach neach
a ghabh eolas oirre, air a tuigse fhallain, agus
air a diadh'achd arduichte. Ge nach do mhian-
naich i riamh a foillseachadh, gidheadh leis nach
do thoirmisg i è, tha mi smuaineach gu'n d'rinn
thu ceart 'na toirt do'n t-saoghal. Tha i ro
fhreagarrach gu math a dheanamh—agus trid
beannachadh Dhe, earbam gun dearbh i bhi

feumail, cha 'n ann a mhain dhoibhsan airson an deach a tarruing an toiseach, ach do mhòran eile."

XVIII.—*As-tharruing Litreach o Phears'-eaglais, sgrìobht' air an 12, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“THA mi ga m' fhaireachduinn fein toilichte gu mòr, le d' aire chairdeil-sa, ann an cuir am ionnsuidh Litir do Nighinn chum a Peathar. —Cia ceart a tha è ri fhaicinn o gach smuain a th' air an cuir sios 's an obair sin, gun robh i air a teagasg ann an diadh'achd fhallain na 'n Scriobtuire; agus o mhathair-aobhair a bhean-nachaidh sin, cia math a bha i comasach air í fèin a thoirt suas gu glòir Dhe.—Gun teagamh 's fheudar d' a thoirt air falbh a leithid do Nighinn, mòran a dh' ath-smuaintibh cràiteach a thoirt gu t-inntinn-sa, ach maille ri ath-smuaintean eile nach 'eil ni 's laghadh toileachais agus tòlais; oir is tearc na parantan a chaidh urramachadh le leanabh, sealbhaichte-le leithid do dh' inntinn inbhich, agus co saibhrichte le eolas neamhuidh.”

XIX.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasal Americanach, sgrìobht' air an 12, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“ LEUGH mi Litir do Nighinn chumhte, leis a' choir a tha 'n teagasg do ghnàth a' riaghaladh; agus ge d'fheud è a reir coslais bhi neofheumail ni sam bith a ràdh mu a toilltinneas, gidheadh cha 'n urrainn mi cumail air ais o chomharrachadh, gu bheil domhalas smuaintean air an gabhail a steach innte, agus cumhachd comhairleachaidh, ro ainmig ann an obair d' a h-uiread. Os-barr, tha caileigin anabarrach druigheach anns a' mhodh 's a bheil i teachd air beulaobh an t-saoghail, a tha 'g ardachadh molaidh a taobh a stigh. A thaobh a h-ath-chlobhualadh ann an Staitibh America, 's cinnte leam gum bi sòlas air son a diadh'achd co math 's air son a deas-chainnt thionnsgainnte agus mhalta.”

XX.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasal ann an Middlesex, sgrìobht' air an 16, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“ BHUILICH mi gun teagamh cuibhrionn snuairce de m' uine, ann an leughadh cuid do dh' oibre saothreachail, co-ionann an nadur ri obair

do Nighinn chùmhte-sa ; agus tha mi ullamh gu leoir gu fianuis a thoirt air an toiltinneas, mar thuille oibribh saothaireachail. Gidheadh, tha mi breithneachadh Litir do Nighinn-sa ni 's fearr air a h-aireamh chum sgaoileadh mor fhaotainn ; agus a ta a mhain a dh'uireasbhuidh oirre, chum feum a dheanamh dhoibhsan a fhritheileas d' i. Dearbham dhuit, mo dhuine caomh, nach do leugh mi riamh ni sam bith d' an t-seors' ann an cuairt cho gearr, no 'an cuairt bu mhò, a thug dhomh, faoda mi ràdh, uiread luidheachd. Tha i sgrìobhta leis ná h-uiread eireachdas, thrèibhdhireas, agus ghloinead doigh sgrìobhaidh, 's nach urrainn i failleach gun toileachas, sòlas, agus tairbhe thoirt do gach leughadoir. Tha gach sreath a' toirt geurmhothachadh do 'n inntinn ; bha fìor bharail-ean 'n a Creidimh Chrìosduidh air am meas gu ceart, agus air an lan thuigsinn leis an ughdar ; agus tha è soilleir ri fhaicinn gun robh i fein na h-eiseimpleir ainmeil air an ni a dh' orduich i leis na h-uiread mhothachadh, neart, agus chumhachd, agus le aigne ionmhuinneach d' a Piuthair agus d' a teaghlach. Tha i do rìreadh a toirt urram anabarrach do 'n cheann 's do 'n [chridhe a shealbhaich i."

XXI.—*As-tharruing Litreach o Phears-ea-
glais ann an aird-an-iar Shasgunn,
sgrìobht' air an 16, de 'n mhios cheudna,
1818.*

“THA mi gu trèibhdhireach a' deanamh co-
chumhadh maille riut air son na calldaich, an
call nach gabh leasachadh, aig neach co oir-
dheirc agus dhiadhaidh ri d' Nìghinn a shiubhail.
Is coslach gun -do sheol i dh' i fein *riaghailt
creidimh*, ga 'n d' rinn i mar an ceudn' a *riagh-
ailt ghnàthaichte*; agus gun robh i deoinach gum
biodh muinntir eile air an deanamh tarbhach
leis, co math rithe fein.”

XXII.—*As-tharruing Litreach o Bhain-
tighearn, sgrìobht' air an 20, de 'n mhios
cheudna, 1818.*

“MEASAM an obair, araon air son an Ugh-
dair, agus air son a toiltinneas fein. Tha i 'g
analachadh an spioraid fhior-ghloin dhiadhaidh
sin a dh' fhaoda fiughair bhi ris, o neach a chaith
a beatha uile ann an leanmhuinn oibre maith,
agus aig an robh a laithean deireannach co lan
earbs' agus strìochdadh.”

XXIII.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasal 'an Siorrachd Hertford, sgrìobht' air an 20, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“ LEUGH mi Litir do Nighinn ; agus am feadh a tha mi air mo sdiuireadh air tús gu beachd a ghabhail, air an fhreagarraichead, an t-snas-mhoireachd, agus am modh reidh-bheirteach, 's a bheil i air a sgrìobhadh, tha mi buailte leis na còmdaichean a tha i foillseachadh, air diadh'achd neo-chealgach, co math 's air smuain dhomhain, agus teann bhreithneachadh an sgrìobhair, fad an taobh thall nan aidmheilean meallta, neo-dh-iong'alt' agus neo-oibreachail d'a dhiadh'achd a tha gu tric a tachairt ruinn ; agus ga 'n eigin mòran a dheanamh, chum deoir an duilichinn neo-fheumail a shiapadh air falbh, air son càll neach co oirdheirc.”

XXIV.—*As-tharruing Litreach o Phears-eaglais, sgrìobht' air a 24, de 'n mhios cheudna, 1818.*

“ ASLUICHEAM comas m'aideachadh ro thaingeil fhoillseachadh dhuit, airson do run-phairt ro chaoimhneil. Fodh chúisibh mar t-fheadhainnsa, 's eigin da bhi na shòlas ro laidir, leanabh bhi agad, a bha na maise co dealrach d'a h-aid-

mheil, agus na beannachadh co mòr do 'n t-saoghal. Cha 'n urrainn d' an Litir chlà-bhuailte failleachadh, gun bhi na feum mòr a measg a cairdean 's a luchd-daimh, agus do mhòran nach fhaca riamh i."

XXV.—*As-tharruing Litreach o Dhuin-uasal, a chaill Nighean aluinn o cheann ghoirid, sgrìobht' air a mhios cheudna, 1818.*

“CEADAICH dhomh moran buidheachais a chuir air ais a' d' ionnsuidh airson do Litir cho-fhurtachail, air call brònach na Nighinn fhior aluinn agus chaomh-chridheach fa dheire, agus airson ioma-dhruideadh Litreach maille rithe, ‘*Air Ceud-thùis a' Chreidimh Chriosduidh,*’ sgrìobhta le d' Nighinn is sine, uine bheag roimh a h-euslaint. Dearbham dhuit, gu bheil a leughadh, a' toirt dhomhsa 's do m' theaghlach sòlas mòr, fo'n dosguinn chudthromaich a dh'fhuiling sinn; agus tha mi rithisd ag asluchadh comais mòran caoimhneis a nochda, air son an aobhair chairdeil a chuir impidh ort do dheagh-ghean fheuchainn dhomhsa, le obair co mothachail, agus co fìor dhiadhaidh.”

XXVI.—*As-tharruing Litreach o Phears-eaglais ann an Kent, sgrìobht' air a' mhios cheudna, 1818.*

“THA mi ga m' fhaireachduinn fèin urram-
aichte gu mòr, le rùn-phairt na Litreach eag-
mhaiseach sin sgrìobhta le d' Nighinnse,—a nis
ann an glòir:—*Ann an glòir*, oir cha 'n 'eil è
comasach nach do ghleidh a leithid do dh'eolas
air an fhirinn,—a leithid do chreidimh;—a
leithid do dh'fhoighdinn;—a leithid do dhochas
anns an Tighearn Iosa Crìosd;—a leithid do
sheirc 's a chuir a Bhain-tighearn chriosduidh
sin an ceill 'na Litir agus a dh'fhoillsich i, (a
reir a chunntais ghoirrid, ach ro tharbhach sin
a thug thusa uimpe,) anns gach gnìomh d' a
beatha, nach do ghleidh iad aite tearuinnte dhi,
nach ceadaichear dhomhs a ràdh, ann an uchd
an t-Slanu'ear sin a ghràdhaich i, sa mhionaid
anns an cuibhtiche a spiorad beannuichte tigh-
còmhnuidh a phailliuin thalmhuidh ?

“ An ceadaichear dhomhs a nis a thoirt
fainear dhuitse, cia oirdheire a thainig fìor spior-
ad a' Chreidimh Chriosduidh am follais 'an
eisiomplair do leinibh chaomh, a tha soilleir ann
am bàsuchadh, nach do bhlais am bàs riabh,
agus air dhì bhi marbh, a tha na codal a thaobh
a cuirp, ann an uchd an talmhuinn sin, d' an
d' thugar thairis i, agus a thaobh a h-anama,

tha i a nis maille r' a Tighearna beannuichte
fein ann am Pharras Dhe.

Cliuthaicheam gu sònruichte, ann am fèin-
fhiosrachadh na Bain-tighearn oige so, am feadh,
nach do thagair i a bheag airson aon air bitl
d' a h-oibre matha fein, mar gum b' urrainn i
bhi air a fìreanachadh leo sa chuid bu lugha,
ach a' tilgeadh achdair a dochais, cinnteach
agus seasmhach, gu h-iomlan agus gu sòn-
ruichte, air fìreantachd Chrìosd, bha i gidheadh
co fad air a h-aomadh, 's nach b' urrainn di am
feasd air mhùghadh doigh, na bhi na creutair
nuadh, air a breith a risd agus air a' h-ath-
nuadbachadh a reir coslais Dhè, am fìreantachd
agus am fìor naombachd, fughair a bhi aice ri
gnùis Dhè fhaicinn an sìth, no aite no cuibh-
rionn sam bith fhaotainn 'na rioghachd Neamh-
uidh-se.

“ Gu cinnteach, a reir coslais, bu choir dha
bhi na mheudachadh ionmhuinneachd do Neamh
fein, aig am bheil a h-aoibhneis uile neo-chrìoch-
nach, gu 'n coinnich sinn leithid a spioraid-sa,
agus a leithid a mhain, anns an tigh chòmhnuidh
bheatba, ghràidh, agus aoibhneis sin, d' am
bheil Dia toirt a chloinne, ga d' a tha iad an
drasta sgapte a muigh, 's fiosrach sinn gun
coinnich iad uile a cheile aon là an sin, chum a
ghlòir a gheall esan doibh 'na Mhac gràdhach
a shealbhachadh.

“ Air mo shon fein deth, cha nàr leam aid-eachadh, an deigh dhomh an Litir fhior Shoisgeulach so a leughadh, agus a’ chrìoch bheannuicht’ aice-san a sgrìobh i a chluinntinn, gur è aig a mhionaid so, miann is trèibh-dhirich le m’ chridhe, gu ’m bàsuich mi bàs an aon fhirinnich so, agus gum bi mo chrìoch dheireannach da rìreadh coslach r’ a crìch-se.”

XXVII.—*As-tharruing Litreach o Phears-eaglais ainmeil ann an Albainn, 1818.*

“ LEUGH mi Litir do Nighinn le mòran toil-eachais, agus tha mi smuaineach gu bheil i foill-seachadh cunntas goirid dealrach agus druighteach d’an fhirinn sin a tha chum Slainte; agus tha nio bharail daighnichte leis na Criosdui’ean is ro ainmeile agus is tuigsiche’s a choimhearsnachd so. Chaidh mòran dhublaichean dhi reiceadh an so; agus, carbam, gun d’theid toimhsean a ghabhail, chum riarachadh seasmbach a chumail suas airson sgaoileadh, do bbrìgh gur urrainn mi dhearbhadh dhuit, gu bheil mi ga’smuaineach iomchuidh chum math mòr a dheanamh feadh na h-inbhe is airde, agus gun amhuras air feadh gach inbhe d’an cho-fhlaitheachd.”

XXVIII.—*As-tharruing Litreach o'n Urramach D. Lavade, Pears-eaglais aig Lausanne 'an Switzerland, gu Oirdheirc-eas Stratford Canning, am Ministear Breatunnach's an Tìr sin, sgrìobht' air an 6, de mhios meadhonach a Gheamhruidh, 1818.*

“CHA robh t-oirdheirceas-se air a mhealladh ann an smuaineachadh gu 'n gabhainn-se gu ro thoileach curam na Litreach aig a Bhain-tigh-earn uasail Hannah N'ic-na-Ceaird eadar-theangachadh, agus a chlò-bhualadh 's an Dùthaich so. Faodaidh tu Sir Iain a dheanamh cinnteach gun dean mise gach uile ni tha mar fhiachaibh orm, agus cha 'n 'eil mi 'n teagamh nach bi mi comasach air a mhìneachadh sin air a' Chreidimh Chrìosduidh a sgaoileadh an so, agus anns na Dùthachnan mu m' thimchioll 'an uine shea seachduinean o'n àm so, agus ann an Genève cuideachd, a ta coslach dhomhse ri bhi Soisgeulach, agus a th' air a mhìneachadh co soilleir 's a tha è comasach do dhuine dheanamh. Tha agam amhain ri iarraidh gun d'theid innseadh do Shir Iain, oir 's math is aithne dhomh ainm, gu bheil mise toil-each air m' urram a dhearbhadh air a shon, le co-aontachadh ullamh chum a thoil a dheanamh. Guidheam gun d' theid Sir Iain a dheanamh cinnteach gu bheil mis' a' co-mhothachadh ris 'n

a theinn, agus gu bheil mi gu tràibh-dhireach a' dlùthachadh ris an t-sluagh urramach sin a tha meas co mòr an tabhartais luachmhoir sin a thug a Nighean ionmhuinn d'a teaghlach, agus do'n mhòr-shluagh.

“Tha mi sònruachadh tòiseach le da mhìle Leabhar, gu bhi air an clò-bhualadh aig cosdus riaghailteach, agus air son a ghnòthuich sin cosduidh mi beagan *Napoleons* a chaidh thoirt domh chum clò-bhualadh a leithid do dh' oibre feumail a chuir air aghaidh. Theid cuid de na leabhraichean a chuir a dh'ionnsuidh Shir Iain, chum gum bi è murrach air breith a thoirt air tairiseachd an eadar-theangachaidh.”

A' CHRIOCH.

R. MEINNE, Clò-bhuailt'ear.

